

บทที่ 10

สิทธิในชีวิตและร่างกาย

ตามกฎหมายอิสลามถือว่า ชีวิตมนุษย์เกิดมาโดยพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ซุบฯ และโดยการอนุมัติของพระองค์ ชีวิตมนุษย์เป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ เป็นความเมตตาจากพระองค์ ชีวิตเป็นสิ่งที่มีความหมายจะต้องดูแลรักษา และให้ดำเนินไปตามวิถีชีวิตที่พระองค์ทรงกำหนด⁴⁶⁶ ดังที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

“พระองค์ (อัลลอฮ์ ซุบฯ) คือผู้ทรงให้ชีวิต และทรงให้ตาย และยังพระองค์ที่พวกท่านจะถูกนำกลับไป”⁴⁶⁷

ดังนั้นมนุษย์จึงจำเป็นต้องดูแลรักษาร่างกายของตนให้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ด้วยการได้รับอาหารและเครื่องดื่มที่เป็นที่อนุมัติ ถูกสุขลักษณะ และมีประโยชน์ต่อร่างกาย และไม่ก่อให้เกิดอันตราย ดังที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

“และพวกท่าน จงอย่าโยนตัวเองด้วยฝีมือของพวกท่านไปสู่ความหายนะ”⁴⁶⁸

1. สิทธิที่จะได้รับอาหารที่มีประโยชน์

กฎหมายอิสลามได้เรียกร้องมนุษย์ให้บริโภคอาหารที่ดีมีประโยชน์ที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ได้ทรงจัดหาไว้ให้เขาบนโลกนี้ อันเป็นเสมือนโต๊ะอาหารขนาดใหญ่ และไม่ให้ตามแนวทางของมารร้ายที่ล่อลวงผู้คนในสิ่งที่ต้องห้าม สิ่งที่เป็นประโยชน์ที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ได้ทรงบัญญัติให้เป็นที่อนุมัติ เพราะการกระทำเช่นนี้จะนำไปสู่การทำลายตนเอง⁴⁶⁹ ซึ่งอัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

“มนุษย์เอ๋ย จงบริโภคสิ่งอนุมัติที่ดีจากสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และจงอย่าตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอน แท้จริงมันคือศัตรูที่ชัดแจ้งของพวกเจ้า”⁴⁷⁰

⁴⁶⁶ อนัส แสงอารีย์, เด็กในทัศนะอิสลาม, หน้า 33.

⁴⁶⁷ อัลกุรอาน 10 : 56

⁴⁶⁸ อัลกุรอาน 2 : 195

⁴⁶⁹ ยูซุฟ กือรฎอวี, ฆะลาละและหะรอมในอิสลาม, หน้า 65-66.

⁴⁷⁰ อัลกุรอาน 2 : 168

โดยทั่วไป อิสลามได้ให้สิทธิเสรีภาพในการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มาจากพืชและสัตว์น้ำทุกชนิด และสัตว์น้ำทุกชนิด (หมายถึง สัตว์ที่มีชีวิตไม่ได้ขึ้นจากในน้ำ เช่น ปลาและอื่นๆ) ถึงแม้จะจับมันแล้วนำออกมาจากน้ำในสภาพที่มีชีวิต หรือไม่มีชีวิตก็ตาม หรือลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ หรือไม่ลอยหลังจากที่ตาย หรือถูกฆ่าด้วยสัตว์น้ำหรือสัตว์บก หรือจะถูกฆ่าโดยคนมุสลิมหรือไม่ใช่มุสลิม ผู้หญิงหรือผู้ชายทั้งหมดนั้นอนุญาตให้รับประทานได้โดยไม่ต้องเชือด⁴⁷¹ อัลลอฮ์ ชุบฯ ผู้ทรงกรุณาได้ให้ความอุดมสมบูรณ์อันกว้างใหญ่ไพศาลของพระองค์แก่มนุษย์ บริโภคสัตว์น้ำทุกอย่างได้โดยไม่ต้องเชือด มนุษย์มีสิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ในการที่จะจับมันไม่ว่าจะในลักษณะใดก็ได้ที่เขาสามารถ เพียงแต่ขอให้หลีกเลี่ยงการทรมานที่ไม่จำเป็นใดๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้⁴⁷² ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบฯ ตรัสว่า

“และพระองค์คือผู้ทรงทำให้ทะเลเป็นประโยชน์ เพื่อพวกเขาจะได้กินเนื้อนุ่มสดจากมัน...”⁴⁷³

ส่วนสัตว์บกที่อนุญาตให้เป็นอาหารมี 2 ชนิด คือ ชนิดแรกได้แก่สัตว์ที่เชื่องและถูกเลี้ยงไว้ที่บ้าน เช่น อูฐ วัว แพะ สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงไว้ในฟาร์มหรือในบ้าน เป็นต้น โดยจะต้องฆ่าตามที่กฎหมายอิสลามบัญญัติไว้เสียก่อน จึงจะเป็นที่อนุญาตในการบริโภค ส่วนชนิดที่สอง คือ สัตว์ที่ไม่เชื่องและสัตว์ป่า เพื่อที่จะทำให้อนุมัติในการบริโภคสัตว์เหล่านี้ กฎหมายอิสลามไม่ได้บัญญัติว่าสัตว์เหล่านี้จะต้องถูกเชือดคอ หรือหลอดคอของมันจะต้องถูกแทงตามหลักการฆ่าสัตว์เชื่องและสัตว์ที่ถูกเลี้ยงไว้ใช้งาน เพียงแต่ให้ทำตามสภาวะที่จะอำนวยความสะดวกในการล่าสัตว์ ไม่ต้องถึงกับต้องเชือดคอก็นับว่าใช้ได้แล้ว เพราะในการล่าสัตว์ มนุษย์จะต้องปฏิบัติตามสัญญาชาตญาณ และอิสลามก็มีได้คัดค้านหรือต่อต้านสัญญาชาตญาณแต่อย่างใด⁴⁷⁴

กฎหมายอิสลามได้ให้สิทธิเสรีภาพการบริโภคอาหารทุกชนิดที่มาจากพืชและสัตว์น้ำ และบางส่วนของสัตว์บก ส่วนอีกบางส่วนของสัตว์บกได้เป็นที่ยกเว้นห้ามในการบริโภคแก่มุสลิม ถึงแม้จะทำการเชือดมันก็ตาม ก็มีได้ทำให้เป็นที่ยกเว้นในการบริโภคได้แต่อย่างใด⁴⁷⁵

⁴⁷¹ ฮามิดะฮ์ อาแด, *ฟิกล์ในชีวิตประจำวัน*, (ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2535), หน้า 6-7.

⁴⁷² ยูซุฟ กือรฎอวี, *หะลาละและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 78.

⁴⁷³ อัลกุรอาน 16 : 14

⁴⁷⁴ ยูซุฟ กือรฎอวี, *หะลาละและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 81, 92.

⁴⁷⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 66-72 และ 79-82. และฮามิดะฮ์ อาแด และ *ฟิกล์ในชีวิตประจำวัน*, หน้า 11-14

1. ซากสัตว์ หมายถึง สัตว์บกที่อนุญาตให้รับประทานที่ตายเองตามธรรมชาติ โดยมีได้ถูกฆ่าหรือถูกล่าโดยมนุษย์ ส่วนสัตว์ที่ไม่อนุญาตให้รับประทานนั้นการเชือดมันก็เหมือนการตายเอง
2. เลือด หมายถึง เลือดที่ไหล ยกเว้นเลือดที่อยู่ในเส้นเลือดและเลือดที่อาจจะขจัดในขณะที่ทำความสะอาดเนื้อสัตว์หรืออื่นๆ
3. เนื้อสุกร
4. สัตว์ที่ถูกกล่าวนามอื่นจากนามของอัลลอฮ์ หมายถึง สัตว์ที่ถูกเชือดโดยกล่าวนามอื่นนอกจากอัลลอฮ์ เพราะว่าอัลลอฮ์ ซุบฯ ได้สั่งให้เชือดสัตว์ที่อนุญาตให้บริโภคด้วยนามของพระองค์เท่านั้น
5. สัตว์ที่ถูกรัดคอตาย หมายถึง สัตว์ที่ตายโดยถูกรัดคอ
6. สัตว์ที่ถูกตีจนตาย หมายถึง สัตว์ที่ถูกขว้าง หรือตีด้วยก้อนหิน หรือไม้เท้าจนตาย
7. สัตว์ที่ตกมาตาย หมายถึง สัตว์ที่ตกลงมาจากที่สูงๆ เช่น ภูเขา
8. สัตว์ที่ถูกขวิดจนตาย หมายถึง สัตว์ที่ถูกสัตว์ตัวอื่นขวิดจนตาย
9. สัตว์ที่ถูกสัตว์ป่ากิน หมายถึง สัตว์ที่ถูกฆ่าโดยสัตว์ตัวอื่น และมันได้กินเนื้อของสัตว์นั้นส่วนหนึ่ง และคงเหลืออีกส่วนหนึ่ง ดังนั้นเนื้อที่เหลือนั้น ไม่อนุญาตให้บริโภค
10. สัตว์ที่ถูกเชือดพลิกบนแผ่นหิน หมายถึง สัตว์ที่ถูกเชือดที่กระทำต่อหน้ารูปปั้นและบนแท่นบูชาโดยตรง ดังที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

“จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ฉันไม่พบว่าในสิ่งที่ถูกให้เป็นโองการแก่ฉันนั้น มีสิ่งต้องห้ามแก่ผู้บริโภคที่จะบริโภคมัน นอกจากสิ่งนั้นเป็นสัตว์ที่ตายเองหรือเลือดที่ไหลออกมา หรือเนื้อสุกรแท้จริงมันเป็นสิ่งโสมม หรือเป็นสิ่งละเมิดซึ่งถูกเปล่งนามอื่นจากอัลลอฮ์ที่มัน...”

“ได้ถูกห้ามแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งสัตว์ที่ตายเอง และเลือด และเนื้อสุกร และสัตว์ที่เปล่งนามอื่นจากอัลลอฮ์ ที่มัน (ขณะเชือด) และสัตว์ที่ถูกรัดคอตาย และสัตว์ที่ถูกตีตาย และสัตว์ที่ตกเหวตาย และสัตว์ที่ถูกขวิดตาย และสัตว์ที่สัตว์ร้ายกัดกิน นอกจากพวกเจ้าเชือดมัน และสัตว์ที่ถูกเชือดบนแท่นหินบูชา...”⁴⁷⁶

11. สัตว์และนกที่ล่าเหยื่อด้วยเขี้ยวหรือกรงเล็บของมัน เช่น สิงโต เสือ หมาป่า นกเหยี่ยว นกอินทรี เป็นต้น ยกเว้น หมาป่าในแอฟริกาหรือในทะเลทราย

“ท่านรอซูลุลลอฮ์ ศ็อลฯ ได้ห้ามบริโภคสัตว์ที่มีเขี้ยวและนกที่มีกรงเล็บ”

โดยกฎทั่วไปของกฎหมายอิสลาม ก็คือห้ามกินหรือดื่มสิ่งใดก็ตามที่อาจก่อให้เกิดอันตรายถึงชีวิต ไม่ว่าจะเสียชีวิตโดยทันทีหรือค่อยๆเสียชีวิตก็ตาม หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือ

⁴⁷⁶ อัลกุรอาน 6 : 14 และ 5 : 3

เป็นโทษต่อร่างกาย เพราะชีวิต สุขภาพ ทรัพย์สินและทุกสิ่งที่มีที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ได้ประทานให้แก่เขา เป็นสิ่งที่เขาได้รับมอบหมายให้ดูแล ซึ่งเขาไม่ได้รับอนุญาตให้ปันตอน⁴⁷⁷

ด้วยเหตุนี้ กฎหมายอิสลามได้ห้ามการบริโภคสิ่งมีนเมา⁴⁷⁸ทุกชนิด ไม่ว่าจะอยู่ในรูปใด หรือชื่ออะไรก็ตาม หรือผลิตมาจากสิ่งใดก็ตาม เช่น เบียร์ วิสกี้ ไวน์ บรั่นดี เป็นต้น⁴⁷⁹ โดยเฉพาะ เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ดังที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ตรัสว่า

“ผู้ศรัทธาทั้งหลาย แท้จริงสุราและการพนัน และแท่นหินสำหรับเชือดสัตว์บูชาญะฮ์และ การเลื่องลืออันเป็น สิ่งโสมนอนอันเกิดจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้น พวกเจ้าจงห่างไกลจากมัน เสีย เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ”⁴⁸⁰

ท่านรอซูลุลลอฮ์ ค็อลฯ ได้กล่าวว่า

“ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีนเมา คือ ค็อมรฺ และค็อมรฺทุกชนิดนั้นไม่เป็นที่อนุมัติ (หะรอม)”⁴⁸¹

ซึ่งกฎหมายอิสลามบัญญัติห้ามการบริโภคสิ่งมีนเมาทุกชนิดโดยไม่คำนึงถึงปริมาณมาก หรือน้อยของมันที่ทำให้มีนเมา ซึ่งถ้าหากการบริโภคในปริมาณมากจะทำให้เกิดการมีนเมา ดังนั้น การบริโภคในปริมาณน้อยของมันก็ไม่เป็นที่อนุมัติเหมือนกัน⁴⁸² ดังที่บิรฺฮัมมัด ค็อลฯ กล่าวว่า

“สิ่งที่มาในจำนวนมาก ดังนั้นจำนวนน้อยก็หะรอม”⁴⁸³

ในขณะเดียวกัน กฎหมายอิสลามมิได้บัญญัติเฉพาะการห้ามบริโภคสิ่งมีนเมา โดยเฉพาะ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้น แต่ยังห้ามบุคคลที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับมัน 10 ประเภทด้วยกัน คือ ผู้ให้ดื่ม หมายถึงผู้ให้บุคคลอื่นดื่ม ผู้ขาย ผู้ซื้อ ผู้ผลิต คือ ผู้ผลิตสิ่งมีนเมาเพื่อตัวเองหรือผู้อื่น ผู้ขอ ผลิต หมายถึง ผู้ที่ขอให้คนอื่นผลิตเพื่อเขาเอง หรือเพื่อคนอื่น ผู้ส่งและผู้รับ หมายถึง ผู้ที่ขอให้คนอื่นส่งสิ่งมีนเมาให้เขา เพราะฉะนั้น การค้าขายสิ่งมีนเมา จึงไม่เป็นที่อนุมัติในกฎหมายอิสลาม

⁴⁷⁷ ยูซุฟ ก็อรฎอวี, ทะลาและหะรอมในอิสลาม, หน้า 109.

⁴⁷⁸ สิ่งมีนเมา ตรงกับคำว่า ค็อมรฺ ในภาษาอาหรับ หมายถึง เครื่องดื่มทุกชนิดที่สร้างความมีนเมาให้แก่ผู้ ดื่ม คูมูฮัมมัดซากิ เจ๊ะหะ, บทลงโทษในอิสลาม, หน้า 79.

⁴⁷⁹ ยูซุฟ ก็อรฎอวี, ทะลาและหะรอมในอิสลาม, หน้า 101-102., ฮามีละฮ์ อาแอ, ฟิกฮฺในชีวิตประจำวัน, หน้า 28-29, 32.

⁴⁸⁰ อัลกุรอาน 5 : 90

⁴⁸¹ หะดิษ: มุสลิม อ้างใน ยูซุฟ ก็อรฎอวี, ทะลาและหะรอมในอิสลาม, หน้า 56

⁴⁸² ยูซุฟ ก็อรฎอวี, ทะลาและหะรอมในอิสลาม, หน้า 102-103., และฮามีละฮ์ อาแอ, ฟิกฮฺในชีวิตประจำวัน, หน้า 30-31.

⁴⁸³ หะดิษ: อะบูดาวูด อ้างใน ยูซุฟ ก็อรฎอวี, ทะลาและหะรอมในอิสลาม หน้า 56

ถึงแม้การค้ำนั้นจะกระทำกับผู้ที่มีโชมุสลิมก็ตาม ในขณะที่มุสลิมก็ไม่ได้รับอนุมัติให้นำเข้าหรือส่งออก หรือเป็นเจ้าของหรือทำงานในสถานที่จำหน่ายสิ่งมีนเมา⁴⁸⁴ ดังที่ท่านรอซูลุลลอฮ์คือลๆ กล่าวว่

“อัลลอฮ์ได้สาปแช่งสิ่งมีนเมา และผู้ดื่ม ผู้ให้ดื่ม ผู้ขาย ผู้ซื้อ ผู้ผลิต ผู้ขอให้ผลิต ผู้ส่ง และผู้รับมัน”⁴⁸⁵

ซึ่งสิ่งมีนเมาได้รวมถึง สิ่งเสพติด เช่น ฝิ่น และอื่นๆ ด้วย เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอันตรายและมีผลร้ายต่อร่างกาย จิตใจ ศีลธรรม สังคม และเศรษฐกิจ⁴⁸⁶ ดังที่ท่านอุมมุสะละมะฮ์กล่าวว่

“ท่านรอซูลุลลอฮ์ คือลๆ ได้ห้ามสิ่งมีนเมาและสิ่งที่ทำให้เกิดความอ่อนแอทุกชนิด (สิ่งเสพติด)”⁴⁸⁷

ดังนั้น ผู้ใดดื่มสิ่งมีนเมา จึงเป็นผู้กระทำความผิดบาป ซึ่งจะต้องถูกลงโทษ ส่วนจะเป็นโทษฮัດหรือตะอูฮิร นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำความผิด โดยกรณีผู้กระทำความผิดบริโภคล่สิ่งมีนเมาทางปาก เขาจะต้องรับโทษฮัດ แต่ในกรณีบริโภคล่สิ่งมีนเมาเข้าไปทางอื่น ยกเว้นทางปาก ไม่ต้องรับโทษฮัດ แต่จะต้องรับโทษตะอูฮิรแทน ซึ่งท่านนบีมุฮัมมัด คือลๆ และท่านอบูบักร์ได้ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานดื่มสิ่งมีนเมาด้วยการโบยจำนวนสี่สิบที ต่อมาในสมัยการปกครองของท่านอุมร์ อิบน์ อัลค็อฏฏ็อบ ได้เพิ่มเป็น 80 ครั้ง ด้วยเหตุนี้ อิมามชาฟีอี ให้ทัศนะว่บทลงโทษฮัດของการดื่มสิ่งมีนเมา คือ โบย 40 ครั้ง ส่วนการโบยเพิ่มมากกว่า 40 ครั้ง นั้นถือว่าเป็นบทลงโทษตะอูฮิร⁴⁸⁸ อย่างไรก็ตาม พลเมืองที่มีโชมุสลิมที่อาศัยอยู่ในรัฐอิสลามไม่ต้องรับโทษในการดื่มสุรา ถ้าหากพวกเขาเชื่อว่เป็นสิ่งที่ได้รับอนุญาตในศาสนาของพวกเขา⁴⁸⁹ แต่พวกเขาจะต้องหลีกเลี่ยงการดื่มสุราต่อหน้าสาธารณชน ในกรณีที่มีการฝ่าฝืน พวกเขาจะต้องรับโทษ

⁴⁸⁴ ยูซุฟ ก็อรฏอวี, *หะลาละและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 103.

⁴⁸⁵ หะดิษ: อะบูดาอูด อั้งใน *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 104.

⁴⁸⁶ ยูซุฟ ก็อรฏอวี, *หะลาละและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 108. และฮามิดะฮ์ อาแด, *ฟิกฮ์ในชีวิตประจำวัน*, หน้า 34-35.

⁴⁸⁷ หะดิษ: อะบูดาอูด อั้งใน ยูซุฟ ก็อรฏอวี, *หะลาละและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 156.

⁴⁸⁸ มุฮัมมัดชากี เจ๊ะหะ, *กฎหมายอาญาอิสลาม*, หน้า 204-205.

⁴⁸⁹ สอลิหุ หุสซัยน์ อัลวาฮิด, *สิทธิของชนต่างศาสนิกในประเทศอิสลาม*, หน้า 71.

ซึ่งนักกฎหมายอิสลามบางท่านให้ทัศนะว่าพวกเขาจะต้องรับโทษฮัฎเหมือนกับมุสลิม ในขณะที่นักกฎหมายอิสลามอีกส่วนหนึ่งให้ทัศนะว่าพวกเขาจะต้องรับโทษตะอูซีรแทน⁴⁹⁰

2. สิทธิในเครื่องแต่งกาย

กฎหมายอิสลาม ได้ส่งเสริมสิทธิในการสวมใส่เครื่องแต่งกาย โดยถือว่าเครื่องแต่งกายเป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาความโปรดปรานของอัลลอฮ์ที่มีต่อบ่าว (มนุษย์) ของพระองค์⁴⁹¹ ซึ่งการสวมใส่เครื่องแต่งกายมีวัตถุประสงค์สองประการ คือเพื่อเป็นการปกปิดร่างกาย และเพื่อประดับประดาร่างกาย⁴⁹² ดังที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ตรัสว่า

“ลูกหลานของอาดัมเอ๋ย แท้จริงเรา (อัลลอฮ์ ชุบฯ) ให้ลงมาแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งเครื่องนุ่งห่มที่ปกปิดสิ่งอันน่าละอายแก่พวกเจ้า และเครื่องนุ่งห่มที่ให้ความสวยงาม และเครื่องนุ่งห่มแห่งความน่าเกรง นั่นคือสิ่งที่ดียิ่ง นั่นแหละคือส่วนหนึ่งจากบรรดาโอองการของอัลลอฮ์ เพื่อว่าเธอเหล่านั้นจะได้รำลึก”⁴⁹³

ในอิสลามความต้องการสวมใส่เสื้อผ้า มิได้ถูกสร้างขึ้นมาเองในตัวของมนุษย์ แต่มันเป็นแรงกระตุ้นสำคัญของธรรมชาติมนุษย์ ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบฯ ไม่ได้ทรงสร้างสิ่งปกปิดตามธรรมชาติสำหรับร่างกายมนุษย์เหมือนกับที่พระองค์ได้ทรงสร้างให้แก่สัตว์อื่นๆ ทั้งหมด แต่พระองค์ได้ทรงใส่ความรู้สึกสงบเสงี่ยมเจียมตัว และความอายเข้าไปในธรรมชาติของมนุษย์แทน นอกจากนี้แล้วพระองค์ก็ไม่ได้ทรงทำให้อวัยวะเพศของมนุษย์เป็นแค่เพียงอวัยวะเพศเท่านั้น แต่ยังได้ทรงทำให้มันเป็นอวัยวะที่พึงละอายซึ่งโดยปกติแล้ว มนุษย์ไม่ชอบที่จะเปิดเผยให้คนอื่นเห็น ยิ่งไปกว่านั้นพระองค์ก็ไม่ได้ทรงให้สิ่งปกปิดที่สำเร็จรูปแล้วแก่มนุษย์มา สำหรับปกปิดส่วนที่พึงละอาย แต่ได้ทรงปลูกฝังลงไปในธรรมชาติของมนุษย์ว่า มนุษย์จะต้องปกปิดส่วนที่พึงละอายทั้งหลายด้วยการสวมใส่เสื้อผ้า⁴⁹⁴

⁴⁹⁰ มุฮัมมัดชากี เจ๊ะหะ, กฎหมายอาญาอิสลาม, หน้า 204.

⁴⁹¹ ฮามิดะฮ์ อาแด, ฟิกฮ์ในชีวิตประจำวัน, หน้า 60.

⁴⁹² ยูซุฟ กือรฎอวี, ะหลาลและะหะรอมในอิสลาม, หน้า 110.

⁴⁹³ อัลกุรอาน 7 : 26

⁴⁹⁴ เมาลานา ซัยยิด อบุล อะลา เมาดูดี, ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน, เล่ม 2 , หน้า 606.

ซึ่งกฎหมายอิสลามได้กำหนดมาตรการต่างๆ ในการส่งเสริมสิทธิในการสวมใส่เครื่องแต่งกาย โดยหน้าที่เหนือมนุษย์ทุกคนที่จะต้องสวมใส่เครื่องแต่งกายที่ปกปิดอวัยวะที่พึงปกปิด⁴⁹⁵ ตามกฎหมายอิสลาม สำหรับผู้ชาย คือตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่า ส่วนผู้หญิง คือ อวัยวะทั้งหมดของร่างกาย ยกเว้นใบหน้าและฝ่ามือ⁴⁹⁶ โดยสตรีนั้นจะต้องสวมใส่เสื้อผ้าที่กว้าง สามารถปกปิดส่วนที่พึงปกปิดได้ทั้งหมด ที่หน้าไม่สามารถเห็นสีผิวหนังหรืออวัยวะที่อยู่ภายใน และที่หลวมจนไม่เห็นขนาดของอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย⁴⁹⁷ เป็นหน้าที่เหนือมุสลิมที่จะต้องสวมใส่เครื่องแต่งกายที่สะอาด เพราะความสะอาดเป็นแก่นสำคัญของการมีลักษณะท่าทางที่ดี และเป็นความสวยงามของการประดับทุกอย่าง และอนุมัติให้มีการแต่งกายให้สวยงามอีกด้วย⁴⁹⁸ โดยอนุมัติให้ใช้สีต่างๆ ได้ เช่น สีดำ สีเขียว สีขาว และสีเหลือง เป็นต้น⁴⁹⁹

อย่างไรก็ตามอิสลามได้ห้ามการประดับประดา 2 ประเภทไว้สำหรับผู้ชาย แต่ขณะเดียวกันก็ได้อนุมัติสำหรับผู้หญิง เครื่องประดับ 2 ประเภทนี้ คือ ทองคำและเสื้อผ้าที่ทำด้วยไหมบริสุทธิ์ รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดเป็นเป้าสายตา เช่น ปากกาทองคำ นาฬิกาเรือนทอง ฟันทอง เป็นต้น ซึ่งมีรายงานจากอะบูมุซา อัลอัซฮารี ร่อ ๗ กล่าวว่า ท่านร่อซูลุลลอฮ์ คือลๅกล่าววๅ

“ได้มีการห้ามเครื่องแต่งกายที่ทำจากไหมและทองคำสำหรับผู้ชายจากประชาชาติของนััน และได้มีการอนุมัติสำหรับสตรีจากประชาชาติของนััน”⁵⁰⁰

การที่อิสลามห้ามผู้ชายใช้ทองคำและผ้าไหม ก็เพราะต้องการรักษาคุณสมบัติความเป็นผู้ชายไว้ให้พ้นจากการแสดงถึงความอ่อนแอ ความเชื่อยชา และเชื่องซึม อัลลอฮ์ ซุบๅ ได้ทำให้สรีระภายนอกของผู้ชายแตกต่างไปจากผู้หญิง และเป็นการไม่เหมาะสมสำหรับผู้ชายที่จะไปสวมใส่เสื้อผ้าที่สวยงามหรือประดับร่างกายด้วยเครื่องประดับที่มีราคาแพง และอีกเหตุผลหนึ่ง คือ ต้องการทำลายความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต เพราะชีวิตที่ฟุ่มเฟือยเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความอ่อนแอ

⁴⁹⁵ อวัยวะที่พึงปกปิดตรงกับภาษาอาหรับว่า “เอะเราะฮ์” คือ ทุกส่วนที่จำเป็นต้องปกปิดและห้ามมองอ้างในมุสต่อฟา อัลคิน, อัลฟิกฮ, เล่ม 3, หน้า 113.

⁴⁹⁶ เมาลานา ซัยยิด อบุล อะลา เมาดูดี, การคลุมหน้าๅ, หน้า 353-357. และยูสุฟ ก็อรฎอวี, หะลาลและหะรอมในอิสลาม, หน้า 203.

⁴⁹⁷ ซอและห์ อิบน์ เฟาซาน, คำเตือนในเรื่องกฎต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบรรดาหญิงที่ศรัทธา, แปลโดยมุฮัมมัด เหมอนุกูล, (กรุงเทพฯ : โรงเรียนศาสนวิทยา, 2537), หน้า 38-39.

⁴⁹⁸ ยูสุฟ ก็อรฎอวี, หะลาลและหะรอมในอิสลาม, หน้า 112-115.

⁴⁹⁹ ฮามิดะฮ์ อาแด, ฟิกฮในชีวิตประจำวัน, หน้า 61-63.

⁵⁰⁰ หะดิษ: ตริมีซี อ้างในฮามิดะฮ์ อาแด, ฟิกฮในชีวิตประจำวัน, หน้า 53.

และการล่มสลายของชาติต่าง ๆ มาแล้ว⁵⁰¹ อย่างไรก็ตาม การที่ผู้หญิงได้รับการยกเว้นจากข้อห้ามดังกล่าว ก็เนื่องมาจากลักษณะแห่งความเป็นผู้หญิง เพราะผู้หญิงมีธรรมชาติของการรักเครื่องเพชรพลอยและสิ่งประดับที่สวยงาม แต่ผู้หญิงก็ถูกห้ามมิให้ใช้เครื่องประดับของเธอไปในทางที่จะดึงดูดและกระตุ้นความปรารถนาทางเพศของชาย ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบฯ ตรัสว่า

“...และจงอย่าเปิดเผยเครื่องประดับของพวกเธอ เว้นแต่สิ่งที่พึงเปิดเผยได้...”⁵⁰²

นอกจากนี้กฎหมายอิสลามได้บัญญัติห้ามว่าผู้หญิงจะต้องไม่สวมใส่เสื้อผ้าของผู้ชาย และผู้ชายจะต้องไม่ใส่เสื้อผ้าของผู้หญิง การเลียนแบบเพศตรงข้ามนี้ รวมถึงลักษณะการพูด การเดิน และอื่นๆ ด้วย เพราะมันเป็นการฝ่าฝืนธรรมชาติของสิ่งต่างๆ ตามกฎระเบียบทางธรรมนี้ ผู้ชายและผู้หญิงต่างมีลักษณะทางสัญชาตญาณเป็นของตนเอง ถ้าหากผู้ชายกลายเป็นผู้หญิง และผู้หญิงทำตัวเป็นผู้ชาย ระเบียบแบบแผนทางธรรมชาติดังกล่าวก็จะมีแต่ความโกลาหลวุ่นวาย⁵⁰³

กฎหมายอิสลามได้บัญญัติห้ามการแต่งกายเพื่อโอ้อวด โดยได้บัญญัติห้ามมุสลิมสวมใส่เสื้อผ้าน่าสมัย กล่าวคือเสื้อผ้าที่สวมใส่เพื่อดึงดูดคนอื่นและก่อให้เกิดการแข่งขันในสิ่งที่ไร้สาระ รวมถึงการเปิดเผยเรือนร่างส่วนที่เข้ายวน การเดินหรือการพูดที่ทำให้ทำ ท่าท่าย การอวดการแต่งกาย ตลอดจนเสื้อผ้าที่ปลูกเร้าความรู้สึกทางกามารมณ์ของเพศตรงข้าม และอื่นในทำนองเดียวกันนี้⁵⁰⁴ ดังที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ตรัสว่า

“และจงอยู่ในบ้านเรือนของพวกเธอ และอย่าโอ้อวดความงาม (ของพวกสตรี) แห่งสมัย งามายในยุคก่อน...”⁵⁰⁵

“และอัลลอฮ์ไม่ทรงรักทุกๆ ผู้โอ้อวด หยิ่ง ผู้คุยโว”⁵⁰⁶

กฎหมายอิสลามได้บัญญัติห้ามและประณามการเสริมสวยด้วยการเปลี่ยนแปลงลักษณะของร่างกายที่อัลลอฮ์ ชุบฯ สร้างมาให้มนุษย์ โดยถือว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งฟุ่มเฟือย และเป็นการงานของชัยฏอน ซึ่งได้แก่

⁵⁰¹ ดูอัลกุรอาน 17 : 16 และ 34 : 34

⁵⁰² อัลกุรอาน 24 : 31

⁵⁰³ ยูซุฟ ก็อร์ฏอวี, *หะลาและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 120-121.

⁵⁰⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 214.

⁵⁰⁵ อัลกุรอาน 33 : 33

⁵⁰⁶ อัลกุรอาน 57 : 23

1. การสัก การตัดฟัน การทำช่องฟันให้ห่าง ทั้งนี้เพราะกฎหมายอิสลามถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นรูปแบบหนึ่งของการหลอกลวง และเป็นการเสริมความงามส่วนบุคคลที่เกินความจำเป็น

2. การถอนขนคิ้ว หมายถึง การดึงขนคิ้วออกให้บางลง เพราะการถอนขนคิ้วเป็นสิ่งที่โศกณิกระทำกัน ซึ่งบัญญัติห้ามทั้งผู้กระทำและผู้ขอให้กระทำ

3. การสวมหรือแซมผมปลอมหรือผมจริงเข้าไปในผมของตัวเอง ยกเว้น การใช้วัสดุอื่นที่นอกเหนือไปจากเส้นผม เช่น ด้ายหรือผ้า เป็นต้น เพราะว่าการกระทำเช่นนี้เป็นการหลอกลวง

“และจงอยู่ในบ้านเรือนของพวกเธอ และอย่าโอ้อวดความงาม (ของพวกสตรี) แห่งสมัยมลายในยุคนั้น...”⁵⁰⁷

3. สิทธิในการสมรส

ตามกฎหมายอิสลามการสมรส หมายถึง การให้ชายและหญิงมีความผูกพันกันโดยเป็นสามีภรรยาตามวิธีที่กฎหมายได้กำหนดไว้⁵⁰⁸ การสมรสนั้นถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ตามระบอบอิสลาม ซึ่งไม่สนับสนุนการใช้ชีวิตโดดเดี่ยวเป็นโสดโดยไม่จำเป็น⁵⁰⁹ โดยอ้างเหตุผลว่าต้องการอุทิศตนเองให้แก่การรับใช้อัลลอฮ์ ซุบฯ หรือต้องการดำรงชีวิตสันโดษที่ปฏิเสธโลก⁵¹⁰ ทั้งยังห้ามการใช้ชีวิตลำพังทางเพศอย่างเด็ดขาด นอกจากนี้การสมรสนี้ยังมีประโยชน์ทางสังคม จิตใจและศาสนาอีกด้วย โดยช่วยเป็นการสนองความต้องการทางเพศ รักษาเผ่าพันธุ์และวงศ์ตระกูลของมนุษย์ สร้างสังคมที่เข้มแข็ง สร้างความสุขความรักและความอบอุ่นใจให้แก่คู่สมรส และเป็นการสร้างความสมบูรณ์ในด้านศาสนาอีกด้วย โดยมีหลักฐานเป็นจำนวนมากทั้งในอัลกุรอานและหะดิษที่ส่งเสริมการสมรส⁵¹¹ เช่น อัลลอฮ์ ตรัสว่า

“และพวกเจ้าจงจัดการสมรสให้แก่บรรดาผู้เป็นโสดในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ประพฤติดีในหมู่ทาสชายและทาสหญิงของพวกเจ้า หากแม้พวกเขาเป็นผู้ยากจน แน่แน่นอน

⁵⁰⁷ อัลกุรอาน 33 : 33

⁵⁰⁸ อิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม,(ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,2547), หน้า 25.

⁵⁰⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22.

⁵¹⁰ ยูสุฟ กือรฎอวี, ทะเลสาบและหะรอมในอิสลาม, หน้า 224.

⁵¹¹ อิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 22-23.

อัลลอฮฺทรงจะประทานความร่ำรวยแก่พวกเขาจากความโปรดปรานของพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นทรงไพศาลอีกทั้งทรงรอบรู้อยิ่ง”⁵¹²

และท่านนบีมุฮัมมัด ก็อล่ากล่าวว่า

“โอบรรดาชายหนุ่มทั้งหลาย ผู้ใดในหมู่พวกเจ้ามีความสามารถในเรื่องภาระของการสมรส เขาจงสมรสเถิด เพราะแท้จริงมันเป็นการลดสายตาให้ต่ำลงและเป็นการรักษาอวัยวะเพศไว้”⁵¹³

อย่างไรก็ตาม กฎหมายอิสลามห้ามสมรส 2 ลักษณะ คือ ผู้ต้องห้ามสมรสอย่างถาวร และผู้ต้องห้ามสมรสชั่วคราว

1. บุคคลที่ห้ามสมรสกันอย่างถาวรตามกฎหมายอิสลามนั้นมี 3 ประการ⁵¹⁴ ดังนี้

1.1 มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต คือ เป็นผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปหรือลงมา

1.2 มีความสัมพันธ์ทางสมรส คือ มารดาและผู้สืบสายโลหิตตรงขึ้นไปของภรรยา บุตรและผู้สืบสายโลหิตโดยตรงลงมาของภรรยา หากได้ร่วมประเวณีกับภรรยาซึ่งเป็นมารดามาแล้ว สตรีที่เคยเป็นภรรยาของบุตรหรือผู้สืบสายโลหิตของบุตรโดยตรงลงมา และสตรีที่เคยเป็นภรรยาของบิดาหรือผู้สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป

1.3 มีความสัมพันธ์ทางน่านม เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกิดจากการดื่มน้ำนมจากแม่นมคนเดียวกัน โดยกฎหมายอิสลามถือว่าผู้ดื่มน้ำนมเป็นเสมือนลูกของแม่นมคนหนึ่ง จึงห้ามสมรสกับทุกคนที่เป็นญาติใกล้ชิดของแม่นมคนนั้นด้วย เช่น บุตรของแม่นม บิดา มารดาของแม่นมรวมทั้งสามีของแม่นมตลอดจนทุกคนที่ดื่มน้ำนมจากแม่นมด้วย ดังที่อัลลอฮฺ ตรัสว่า

“และจงอย่าสมรสกับบรรดาสตรีที่บิดาของพวกเจ้าได้สมรสมาแล้วนอกจากที่ได้เกิดในอดีต แท้จริงมันเป็นความชั่วช้า ความโกรธและหนทางที่เลวร้าย พวกเจ้าถูกห้ามไว้ซึ่งมารดาของพวกเจ้า บุตรหญิงของพวกเจ้า พี่น้องหญิงของพวกเจ้า พี่น้องหญิงของบิดาของพวกเจ้า พี่น้องหญิงของมารดาของพวกเจ้า บุตรหญิงของพี่น้องชาย บุตรหญิงของพี่น้องหญิงและมารดาที่ให้นมแก่พวกเจ้า พี่น้องหญิงของพวกเจ้าที่เกิดจากการร่วมดื่มนมจากแม่นมคนเดียวกัน มารดาของภรรยาพวกเจ้าและบุตรเลี้ยงของพวกเจ้าที่เคยอยู่ในห้องของพวกเจ้าซึ่งเป็นบุตรของบรรดาภรรยาพวกเจ้าที่พวกเจ้าเคยร่วมประเวณีกับพวกนาง แต่หากพวกเจ้าไม่เคยร่วมประเวณีกับพวกนาง ก็ไม่เป็นบาปแก่

⁵¹² อัลกุรอาน 24 : 32

⁵¹³ หะดิษ: บุคอรีและมุสลิม อ้างในอิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 24.

⁵¹⁴ อิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 10-12.

พวกเจ้า และบรรดาภริยาของลูกๆ พวกเจ้าที่มาจากเชื้อพันธุ์ของพวกเจ้า และการที่พวกเจ้าร่วมระหว่างพี่น้องหญิงสองคน ยกเว้นกรณีทีล่วงไปแล้ว แท้จริงพระองค์ทรงอภัยยิ่ง ทั้งปราณี้ยัง”⁵¹⁵

2. บุคคลต้องห้ามสมรสชั่วคราวตามกฎหมายอิสลามนั้นมีดังต่อไปนี้ คือ⁵¹⁶

2.1 ผู้หญิงที่มีสามีแล้วจนกว่าจะขาดจากการสมรสกับสามีและพ้นอิดคะฮ์แล้ว

2.2 ผู้หญิงที่อยู่ในช่วงอิดคะฮ์จนกว่าจะพ้นอิดคะฮ์

2.3 ผู้หญิงต่างศาสนาจนกว่าผู้หญิงนั้นจะเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม อย่างไรก็ตาม อิสลามอนุมัติให้ชายมุสลิมสมรสกับหญิงที่เป็นชาวคัมภีร์⁵¹⁷ ได้ ดังอัลลอฮ์ ชุบ ๑ ตรัสว่า

“และพวกเจ้าจงอย่าสมรสกับบรรดาสตรีผู้ตั้งภาคีจนกว่าพวกนางจะมีความศรัทธา แน่แท้ทำสหหญิงผู้ศรัทธาย่อมดีกว่าหญิงผู้ตั้งภาคี แม้ว่านางจะเป็นที่ชื่นชอบของพวกเจ้าก็ตาม”⁵¹⁸

2.4 การรวมผู้หญิงสองคนที่เป็นญาติสนิททางสายโลหิตเป็นภรรยาของชายคนเดียวกัน เช่น หญิงสองคนที่เป็นพี่น้องกัน หรือหญิงกับน้าสาวของนาง เป็นต้น ผู้หญิงสองคนที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตในลักษณะดังกล่าวจะเป็นภรรยาของชายคนเดียวกันในเวลาเดียวกันไม่ได้ ดังที่อัลลอฮ์ ชุบ ๑ ตรัสว่า

“และ (เป็นสิ่งต้องห้าม) ในการที่พวกเจ้ารวมสตรีสองคนที่เป็นพี่น้องกัน (เป็นภรรยาของพวกเจ้า)”⁵¹⁹

ท่านนบีมุฮัมมัด คือล ๑ ได้กล่าวว่า

“พวกเจ้าจงอย่ารวมระหว่างสตรีคนหนึ่งกับอาสาวของนางและอย่ารวมระหว่างนางกับน้าสาวของนาง”⁵²⁰

2.5 ชายที่มีภรรยา 4 คนแล้ว

2.6 ผู้หญิงที่เคยเป็นคู่สมรสที่หย่ามาแล้ว 3 ครั้ง ห้ามสามีคู่หย่าหมั้นหรือสมรสกับนางอีกจนกว่านางจะสมรสกับสามีคนใหม่และอยู่ด้วยกันจนสามีภรรยาตามปกติ หลังจากนั้นได้ขาด

⁵¹⁵ อัลกุรอาน 4 : 22-23

⁵¹⁶ อิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 14-16.

⁵¹⁷ หญิงชาวคัมภีร์ คือ หญิงที่นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาซูดาย อ้างในอิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 15.

⁵¹⁸ อัลกุรอาน 2 : 221

⁵¹⁹ อัลกุรอาน 4 : 23

⁵²⁰ หะดิษ: บุคอรีและมุสลิม อ้างในอิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 16.

จากการสมรสกับสามีคนใหม่ และพ้นอิดะฮ์ของสามีคนใหม่แล้ว สามีคนเก่าจึงจะสามารถหมั้นและสมรสได้อีก

ในกฎหมายอิสลาม ผลของการสมรสที่ถูกต้อง คือ การเปลี่ยนสถานภาพของทั้งชายและหญิงให้มาเป็นคู่สมรสหรือสามีและภรรยา โดยความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยาตามกฎหมายที่อิสลามกำหนดไว้นั้น มีลักษณะมีหน้าที่ที่ต้องกระทำและผลที่ตามมาคือสิทธิที่จะได้รับจากอีกฝ่าย ซึ่งการกำหนดหน้าที่และสิทธิของแต่ละฝ่ายอย่างแน่นอนและชัดเจนจะทำให้ชีวิตครอบครัวมีความมั่นคง โดยการปฏิบัติตามหน้าที่นั้นไม่เพียงแต่เป็นสิ่งที่ต้องกระทำตามกฎหมายเท่านั้น แต่ยังถือว่าเป็นภาระที่จะต้องกระทำในทางธรรมอีกด้วย ซึ่งผลของการสมรสจะมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ สิทธิร่วม สิทธิของภรรยา และสิทธิของสามี⁵²¹

1. สิทธิร่วม โดยมีดังต่อไปนี้

1.1 สามีภรรยาเป็นท่อนุ้มนัดของกันและกัน ทั้งสองฝ่ายจะเป็นท่อนุ้มนัดของกันและกัน ในการเสพสุขจากกันและกัน เพื่อสนองความต้องการทางเพศซึ่งเป็นความต้องการตามธรรมชาติ และเพื่อให้ได้มาซึ่งลูกหลานผู้สืบสายตระกูลต่อไป การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างสามีภรณานั้นไม่เพียงแต่เป็นลิ่งอนุ้มนัดเท่านั้น แต่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ทั้งสองจะต้องปฏิบัติต่อกัน นักกฎหมายอิสลามเห็นว่าลิ่งดังกล่าวนี้เป็นลิ่งจำเป็นที่จะต้องกระทำ ดังอัลลอฮ์ ชุบ ๆ ตรัสว่า

“ดั่งนั้น เมื่อพวกนางสะอาด (จากประจำเดือน) พวกเจ้าจงสมสู่กับพวกนางตามที่อัลลอฮ์ ได้บัญชาพวกเจ้าไว้”⁵²²

ขณะเดียวกันภรณาก็มีหน้าที่ที่จะต้องตอบสนองความต้องการทางเพศของสามี การที่นางปฏิเสธความต้องการของสามีนั้นถือว่าเป็นความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นภรณที่ดี ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า

“เมื่อใดที่สามีเรียภรณของเขาไปยังที่นอนแต่นางปฏิเสธที่จะไป ดั่งนั้นเขาจึงนอนด้วยความโกรธต่อนาง บรรดาภรณลาอิกะฮ์จะสาปแช่งนางจนถึงตอนเช้า”⁵²³

การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างสามีภรณานั้นควรจะปฏิบัติตามมารยาทที่อิสลามได้กำหนดไว้ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 ประการคือ

⁵²¹ อิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 51-82.

⁵²² อัลกุรอาน 2 : 222

⁵²³ หะดิษ: บุคอรีและมุสลิม อ้างในอิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 54.

1) ห้ามมิเพศสัมพันธ์อย่างเด็ดขาดในช่วงที่ภริยาประจำเดือน รวมทั้งการห้ามร่วมเพศทางทวารหนัก ทั้งนี้เพราะอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้กับทั้งสองฝ่าย⁵²⁴ ดังอัลลอฮ์ ชุบ ๑ ตรัสว่า

“พวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับช่วงที่มีประจำเดือน เจ้าจึงตอบเถิดว่ามันเป็นความเดือนร้อน ดังนั้นพวกเจ้าจงห่างไกลจากบรรดาสตรีในช่วงประจำเดือนและจงอย่าใกล้พวกนางจนกว่าพวกนางจะสะอาด”⁵²⁵

2) ไม่เปิดเผยเรื่องการมีเพศสัมพันธ์⁵²⁶ ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลา กล่าวว่

“รายงานจากอบูสุรเราะฮ์ ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลา ได้ละหมาดเมื่อท่านได้ให้สลามแล้ว (เสร็จจากการละหมาด) ท่านได้หันหน้าไปยังบรรดาเศาะฮาบะฮ์และกล่าวว่า ขอให้ฉันอยู่กับที่เถิด มีหรือไม่มีในหมู่พวกเจ้า ผู้ชายที่เมื่อเขาได้สัมผัสภรรยาของเขาเขาจะปิดประตูและเอาม่านลงจากนั้นเขาจะออกมาบอกเล่าโดยกล่าวว่า ฉันได้ทำกับภรรยาของฉันอย่างนั้นอย่างนี้” บรรดาเศาะฮาบะฮ์ต่างก็นิ่งเงียบ ท่านจึงหันหน้าไปยังบรรดาสตรีและกล่าวว่า “ในหมู่พวกเธอมีหรือผู้ที่พูดสิ่งดังกล่าว” มีหญิงสาวที่หน้าอกเต่งตึงนางหนึ่ง ได้ยึดตัวขึ้นบนเข่าข้างหนึ่ง เพื่อให้ท่านรอสูลเห็นนางและได้ยินคำพูดของนางและนางก็กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ว่า ความจริงพวกเขาพูดและพวกนางก็พูด ท่านรอสูลจึงกล่าวว่า พวกเจ้ารู้ไหมอุปมาของผู้กระทำความผิดกล่าว อุปมามารร้ายตัวผู้และมารร้ายตัวเมียพบกันบนถนนเขาจึงได้สำเร็จความใคร่จากนางท่ามกลางสายตาของผู้คนที่กำลังมองดูเขา”⁵²⁷

3) กล่าวนามของอัลลอฮ์ในเมื่อต้องการมีเพศสัมพันธ์กัน

1.2 การปฏิบัติที่ดีต่อกัน ความรักและความเมตตาอันไม่อาจรักษาไว้ได้อย่างถาวร หากไม่มีความพยายามหลีกเลี่ยงจากการกระทำสิ่งต่างๆ ที่ทำให้อีกฝ่ายเกิดความเกลียดชัง และพยายามทำสิ่งที่ทำให้เกิดความพอใจของอีกฝ่าย ดังนั้นหลักการที่ชัดเจนซึ่งกำหนดเป็นแนวทางที่ทั้งสองคนจะต้องถือปฏิบัติ แต่เนื่องจากผู้ชายเป็นเพศที่มีความเข้มแข็งจึงมีความเป็นไปได้สูงที่ผู้ชายจะปฏิบัติต่อภรรยาของตนในลักษณะที่เป็นการข่มเหงรังแกและเอารัดเอาเปรียบ อัลลอฮ์ ชุบ ๑ จึงเน้นให้สามีต้องปฏิบัติด้วยดีต่อภรรยา ดังที่อัลลอฮ์ ชุบ ๑ ตรัสว่า

⁵²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 54. และยูซุฟ ก็อร์ฏอวี, ะหลาลและะหะรอมในอิสลาม, หน้า 254.

⁵²⁵ อัลกุรอาน 2 : 222

⁵²⁶ อิศมาแอล อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 54. และยูซุฟ ก็อร์ฏอวี, ะหลาลและะหะรอมในอิสลาม, หน้า 257.

⁵²⁷ หะดิษ: อะหมัดและอบูดาวูด อ้างในอิสมาแอล อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 55-56.

“และพวกเจ้าจงปฏิบัติต่อพวกนางด้วยความชอบธรรม หากแม่นพวกเจ้าเกลียดพวกนางก็อาจเป็นไปได้ที่พวกเจ้าจะเกลียดสิ่งหนึ่ง ขณะเดียวกันอัลลอฮฺจะทรงให้มีในสิ่งนั้นซึ่งความดีอันมากมาย”⁵²⁸

1.3 สิทธิในการรับมรดกของกันและกัน การสมรสที่ถูกต้องทำให้ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิที่จะเป็นทายาทโดยชอบธรรมของอีกฝ่ายทันที แม้ว่าทั้งสองยังไม่เคยร่วมประเวณีมาก่อนเลยก็ตาม ซึ่งสิทธิในการรับมรดกนี้มีผลตลอดไปจนกว่าทั้งสองจะขาดจากการเป็นสามีภรรยาอย่างสมบูรณ์ ดังที่อัลลอฮฺตรัสว่า

“และสำหรับพวกเจ้าคือครึ่งหนึ่งของสิ่งที่บรรดาภรรยาของพวกเจ้าได้ทิ้งไว้หากพวกนางไม่มีบุตร แต่หากพวกนางมีบุตรสำหรับพวกเจ้า คือหนึ่งในสี่ส่วนจากสิ่งที่พวกนางได้ทิ้งไว้ ทั้งนี้ หลังจากพินัยกรรมที่พวกนางได้สั่งเสียไว้หรือหนี้สิน และสำหรับพวกนางคือหนึ่งในสี่ส่วนของสิ่งที่พวกเจ้าได้ทิ้งไว้หากพวกเจ้าไม่มีบุตร แต่หากพวกเจ้ามีบุตร สำหรับพวกนางคือหนึ่งในแปดส่วน ทั้งนี้ หลังจากพินัยกรรมที่พวกเจ้าได้สั่งเสียไว้หรือหนี้สิน”⁵²⁹

1.4 สิทธิในการเป็นญาติทางสมรส การสมรสที่สมบูรณ์จะทำให้เกิดความเกี่ยวข้องกันระหว่างสองครอบครัว และยังมีผลทำให้บุพการีของภรรยาเป็นบุคคลต้องห้ามสมรสสำหรับสามี และหลังจากที่ได้ร่วมประเวณีกันแล้ว ผู้สืบสันดานของภรรยาก็ถือว่าต้องห้ามสำหรับสามีตลอดชีวิต ในทางตรงข้าม ภรรยาก็ถือว่าเป็นบุคคลต้องห้ามสมรสสำหรับบุพการีและผู้สืบสันดานของสามีตลอดชีวิตเช่นกัน เพราะมีฐานะเป็นญาติทางสมรสที่สนิทมาก

2. สิทธิของภรรยา สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 สิทธิของภรรยาที่เป็นทรัพย์สิน ซึ่งได้รับจากสามีนั้นมี 2 ประเภท คือประเภทแรก มะฮัรหรือเสาคาค⁵³⁰ ซึ่งเป็นสิทธิโดยสมบูรณ์ของภรรยาเพียงผู้เดียวเท่านั้น โดยบุคคลอื่นไม่มีสิทธิใดๆ เลยในมะฮัรไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ดังที่อัลลอฮฺตรัสว่า

“และพวกเจ้าจงมอบให้แก่บรรดาสตรีซึ่งเสาคาคของพวกนางด้วยความเต็มใจ”⁵³¹

⁵²⁸ อัลกุรอาน 4 : 19

⁵²⁹ อัลกุรอาน 4 : 12

⁵³⁰ มะฮัรหรือเสาคาค คือ ทรัพย์สินค่าสมรสที่ชายต้องชำระให้แก่หญิงอันเนื่องจากการสมรส อ้างใน อิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 61.

⁵³¹ อัลกุรอาน 4 : 4

ประเภทที่สอง สิทธิที่ภริยาจะได้รับจากสามีอีกประเภทหนึ่งคือ ค่าอุปการะเลี้ยงดู ซึ่งสามีจะต้องรับผิดชอบจ่ายให้แก่ภรยานั้นครอบคลุมค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ค่าอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย ดังที่อัลลอฮ์ ตรัสว่า

“และเป็นหน้าที่ของผู้ที่ถูกกำหนดบุตรให้แก่เขา (บิดา) ที่จะต้องจ่ายปัจจัยยังชีพและเครื่องนุ่งห่มแก่พวกนางโดยชอบธรรม”⁵³²

“พวกเจ้าจงจัดที่อยู่อาศัยแก่พวกนางตามที่พวกเจ้าอาศัยอยู่ตามฐานะของพวกเจ้า”⁵³³

“และเป็นสิทธิของพวกนางเหนือพวกเจ้าคือ ปัจจัยยังชีพของพวกนางและเครื่องนุ่งห่มของพวกนางโดยชอบธรรม”⁵³⁴

ค่าอุปการะเลี้ยงดูนี้เป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีพ หากขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็กล่าวมาแล้วจะทำให้การดำรงชีพของภริยาเป็นไปอย่างไม่เป็นปกติสุข หากสามีไม่ยอมจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูทั้งๆที่สามารถจ่ายได้ ภรยามีสิทธิที่จะหยิบฉวยเอาเองได้ จะโดยการรับรู้ของสามีหรือไม่ก็ตาม แต่การหยิบฉวยจะต้องเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูนางและลูกๆ ของนางเท่านั้น แต่ถ้าเป็นกรณีที่ภริยาไม่สามารถจะหยิบฉวยค่าอุปการะเลี้ยงดูเองก็ต้องดำเนินการฟ้องต่อศาลเพื่อให้ศาลพิพากษาบังคับผู้เป็นสามีให้จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่ตนเองต่อไป

2.2 สิทธิของภริยาที่ไม่เป็นทรัพย์สิน ซึ่งจะมี 2 ประเภท คือ ประเภทแรก สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง โดยการได้รับการปกป้องจากสิ่งต่างๆ ที่อาจทำให้ภริยาได้รับความเดือดร้อนและเสียหายทั้งทางร่างกาย จิตใจและชื่อเสียง

ความหวงแหนของสามีที่มีต่อภรยานั้นเป็นสิ่งที่ดี หากใช้อย่างถูกต้องเท่าที่จำเป็นและมีเหตุผล แต่การหึงหวงที่เกินขอบเขตและโดยไม่มีเหตุผลนั้นเป็นสิ่งไม่สมควรอย่างยิ่ง และอาจจะนำไปสู่ความสงสัยและความแตกร้างในครอบครัวได้ ประเภทที่ 2 คือ สิทธิที่จะได้รับการสนองความต้องการทางเพศ เป็นสิทธิที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของภริยา ดังที่อัลลอฮ์ ตรัสว่า

“ดังนั้น เมื่อพวกนางสะอาดจากประจำเดือน พวกเจ้าก็จงสมสู่พวกนางตามที่อัลลอฮ์ ได้ทรงบัญชาพวกเจ้าไว้”⁵³⁵

เพื่อป้องกันมิให้ภริยาเสียสิทธิอันชอบธรรมดังกล่าว อิสลามยังได้กำหนดมาตรการบางอย่างเพื่อมิให้สามีกระทำการบางอย่างที่ทำให้ภริยาหมดสิทธิด้านนี้ โดยเฉพาะในกรณีที่สามี

⁵³² อัลกุรอาน 2 : 233

⁵³³ อัลกุรอาน 65 : 6

⁵³⁴ หะดิษ : มุสลิม อ้างในอิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 70.

⁵³⁵ อัลกุรอาน 2 : 222

สาบานว่าจะไม่ร่วมประเวณีกับภรรยา ซึ่งเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในสังคมชาวอาหรับก่อนอิสลาม แต่อิสลามได้กำหนดมาตรการในเรื่องนี้ ดังที่อัลลอฮ์ ชุบ ๆ ตรัสว่า

“สำหรับบรรดาผู้ที่สาบานว่าจะไม่ร่วมประเวณีกับภรรยาของพวกเขาฉันจะให้มีการรอกอยส์เดือน แล้วหลังจากนั้นหากพวกเขาคืนดี แน่นอนอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอภิบาลผู้ทรงเมตตาเสมอ และหากพวกเขาปลงใจที่จะหย่าร้าง แน่นอน อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงไถ่ถอนทั้งเป็นผู้ทรงรอบรู้”⁵³⁶

3. สิทธิของสามี สามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ

3.1 สิทธิในการเป็นผู้นำครอบครัว กลุ่มคนหรือสังคมจะมีสันติสุขนั้นจำเป็นที่จะต้องผู้นำ ซึ่งทำหน้าที่ชี้นำกลุ่มและชี้ขาดเมื่อมีปัญหาข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ครอบครัวแม้จะเป็นหน่วยย่อยของสังคม แต่เป็นหน่วยที่มีความสำคัญมากจึงจำเป็นต้องกำหนดผู้นำของหน่วยย่อยนี้ สตรีตามธรรมชาติอัลลอฮ์ ชุบ ๆ ได้ทรงกำหนดไว้ให้เป็นเพศที่มีความอ่อนไหว ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมกับภาระหน้าที่ในการเลี้ยงและดูแลลูก ขณะเดียวกัน อัลลอฮ์ ชุบ ๆ ได้ทรงสร้างผู้ชายให้มีความเข้มแข็งและแข็งแกร่งทั้งทางจิตใจและทางสรีระเพื่อให้เหมาะสมกับการต่อสู้เพื่อชีวิตและงานนอกบ้าน ผู้ชายจึงมีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำครอบครัวยิ่งกว่าสตรี ดังที่อัลลอฮ์ ชุบ ๆ ตรัสว่า

“บรรดาชายนั้น คือผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองเลี้ยงดูบรรดาหญิง เนื่องด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ ชุบ ๆ ได้ทรงประทานให้บางคนของพวกเขาเหนือกว่าอีกบางคน และเนื่องด้วยสิ่งที่พวกเขาได้ใช้จ่ายจากทรัพย์สินของพวกเขา”⁵³⁷

ดังนั้น สามีจึงมีสิทธิที่จะได้รับการเชื่อฟังจากภรรยาในฐานะที่เป็นผู้นำของครอบครัว トラบใดที่มีได้สั่งการให้ภรรยากระทำการสิ่งใด ๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของอัลลอฮ์ ชุบ ๆ หรือสั่งให้กระทำการที่เกินความสามารถของภรรยาที่จะกระทำได้ ดังนั้น

3.2 สิทธิที่จะได้รับการรักษาศักดิ์ศรีและทรัพย์สิน ซึ่งสามีมีสิทธิที่จะได้รับการรักษาศักดิ์ศรีและทรัพย์สินจากภรรยา โดยภรรยาต้องมีหน้าที่รักษาโดยไม่เปิดเผยสิ่งต่าง ๆ ที่สามีไม่ชอบให้คนอื่นรู้รวมทั้งรักษาศักดิ์ศรีของนางเองด้วย เพราะภรรยาก็เป็นส่วนหนึ่งของสามี การประพฤติในทางที่ไม่ดีงามของภรรยา ถือว่าเป็นการทำลายศักดิ์ศรีของสามีไปโดยปริยาย ส่วนการรักษาทรัพย์สินของสามี คือการไม่กระทำในสิ่งที่จะนำไปสู่ความเสียหายต่อทรัพย์สินของสามี ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หนึ่งของภรรยา ซึ่งท่านนบีมุฮัมมัด คือลฯ ได้กล่าวถึงลักษณะภรรยาที่ดีว่า

⁵³⁶ อัลกุรอาน 2 : 226-227

⁵³⁷ อัลกุรอาน 4 : 34

“และเมื่อเขาไม่อยู่ นางก็จะรักษาเขาไว้ด้วยการรักษาตัวเอง นางเองและทรัพย์สินของเขา”⁵³⁸

นอกจากนี้ ภรรยาควรจะต้องแต่งตัวแต่งกายให้เป็นที่ชื่นชอบของสามี ซึ่งถ้าภรรยาสามารถทำได้มากเท่าไร ก็จะเป็นที่รักของสามีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น อิสลามจึงแนะนำให้สามีไปหาภรรยาในขณะที่ภรรยาอยู่ในสภาพที่ไม่ทำให้ชื่นใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลากลับมาจากการเดินทาง โดยควรให้ภรรยาทราบล่วงหน้า เพื่อให้นางได้เตรียมตัว แต่งตัวแต่งกายคอยต้อนรับ

3.3 สิทธิที่จะให้ภรรยารับผิดชอบงานภายในบ้าน สามีมีหน้าที่รับผิดชอบด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว และภรรยามีหน้าที่รับผิดชอบงานภายในบ้าน

3.4 สิทธิที่จะให้ภรรยาติดตามในเรื่องที่อยู่อาศัย การจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมให้แก่ภรรยาตามฐานะ ถือว่าเป็นหน้าที่ของสามี ขณะเดียวกันถือว่าเป็นหน้าที่ของภรรยาที่จะต้องอาศัยอยู่ในบ้านที่สามีจัดให้ ยกเว้นกรณีที่บ้านที่สามีจัดให้นั้นไม่เหมาะสม เช่น ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น ไม่มีความปลอดภัย หรือมีอุปสรรคที่ทำให้ทั้งสองไม่อาจอยู่กันสามีภรรยาอย่างมีความสุขตามปกติได้ เป็นต้น กรณีเช่นนี้ ภรรยามีสิทธิที่จะขอให้สามีจัดหาบ้านใหม่ได้ นอกจากนี้ สามียังมีสิทธิที่จะย้ายถิ่นที่อยู่ตามความจำเป็น และมีสิทธิที่จะให้ภรรยาเดินทางติดตามเมื่อย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตาม ห้ามมิให้สามีโยกย้ายที่อยู่อาศัยหรือให้ภรรยาเดินทางตามตนโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ภรรยาเกิดความคับแค้นใจและความเดือดร้อนจนในที่สุด ภรรยาจำเป็นต้องขอหย่าร้างกัน ซึ่ง อัลลอฮ์ ชุบ ๑ ตรัสว่า

“พวกเจ้าจงจัดที่อยู่อาศัยให้แก่พวกนาง ตามที่พวกเจ้าอาศัยอยู่ตามฐานะของพวกเจ้า และพวกเจ้าจงอย่าทำให้พวกนางเดือดร้อนเพื่อกดดันพวกนาง”⁵³⁹

อย่างไรก็ตามบางครั้งการสมรสเกิดขึ้น โดยที่ทั้งสองฝ่ายมีความรู้และข้อมูลของแต่ละฝ่ายไม่เพียงพอ เมื่ออยู่ร่วมกันทำให้ทั้งสองฝ่ายรู้ถึงแก่นแท้ของอีกฝ่าย และการอยู่ร่วมกันต่อไปถือเป็นสิ่งที่ทรมานจิตใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อิสลามจึงเปิดโอกาสให้ทั้งสองสามารถหย่าร้างการเป็นสามีภรรยาเพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ทั้งสองคิดว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของตน⁵⁴⁰ ดังที่อัลลอฮ์ ชุบ ๑ ตรัสว่า

⁵³⁸ หะดิษ: อิบน์มาญะฮ์ อังนัอิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 79.

⁵³⁹ อัลกุรอาน 65 : 6

⁵⁴⁰ อิสมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 84.

“และหากแม้ทั้งสองแยกกันแน่นอน อัลลอฮฺจะทรงให้ทั้งสองมีความร่ำรวยจาก
ความไพศาลของพระองค์”⁵⁴¹

ในอิสลาม การหย่าเป็นสิทธิของสามีฝ่ายเดียวเท่านั้น กฎหมายอิสลามถือว่าการหย่าเป็นเอกสิทธิของสามี เพราะการหย่าบางครั้งอาจมีผลดี แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีผลเสียต่อครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะลูกที่จะต้องขาดผู้ดูแลเอาใจใส่ร่วมกัน ดังนั้น การใช้การหย่าร้างเป็นวิธีการแก้ปัญหาจะต้องมีการไตร่ตรองและใคร่ครวญให้รอบคอบ แต่สตรีส่วนใหญ่มักจะใช้ความใจน้อยและความโกรธง่าย และอารมณ์ที่อ่อนไหวง่าย จึงไม่เหมาะสมที่จะมอบสิทธิในการหย่าซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ความเด็ดขาด ความรับผิดชอบและความสามารถในการประเมินผลดีผลร้ายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้การหย่าจะส่งผลให้สามีต้องรับภาระมากมาย เช่น ต้องจ่ายค่ามะฮัรที่ยังค้างอยู่ ค่าอุปการะเลี้ยงดูสำหรับภรรยาในช่วงที่ยังอยู่ในภาวะการรอคอย (อิคตะฮฺ) และค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร ทั้งนี้ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการเตรียมการเพื่อสมรสใหม่ ค่าใช้จ่ายในการจัดที่อยู่อาศัย ซึ่งโดยหลักการถือว่าเป็นหน้าที่ของสามีแต่ฝ่ายเดียว การหย่าจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของสามีไม่น้อยกว่าภรรยา จึงเป็นการยากพอสมควรที่สามีจะตัดสินใจหย่าภรรยาของตนแม้ว่า การหย่านั้นเป็นสิทธิของสามีที่จะใช้ได้ทุกเวลาก็ตาม ดังนั้น จึงเป็นการเหมาะสมที่จะยกสิทธิในการหย่าเป็นของสามีแต่เพียงฝ่ายเดียว อย่างไรก็ตาม กฎหมายอิสลามก็ให้สิทธิแก่ภรรยาเพื่อดำเนินการให้ขาดจากการสมรสได้เช่นกัน เช่น ในกรณีที่ภรรยาได้รับความเสียหายหรือความเดือดร้อน นักกฎหมายอิสลามเห็นว่า ภรรยามีสิทธิที่จะฟ้องร้องให้มีการหย่ากันได้ ขณะเดียวกันภรรยาก็มีสิทธิที่จะกำหนดเป็นเงื่อนไขให้ตัวเองมีสิทธิในการหย่าได้ และมีสิทธิที่จะทำการหย่าตนเองเมื่อไรก็ตามที่มีการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าว⁵⁴²

ตามกฎหมายอิสลาม พบว่าการหย่าที่ไม่สามารถกระทำได้ ซึ่งเป็นการหย่าที่ผิดหลักการมี 2 กรณีด้วยกัน คือ

1. การหย่าภรรยาที่เคยร่วมประเวณีแล้วในช่วงที่มีประจำเดือน ทั้งนี้เพราะการหย่าในช่วงที่ภรรยามีประจำเดือนนั้นมีผลเสียที่ทำให้ภรรยาต้องอยู่ในอิคตะฮฺที่ยาวนานขึ้น และการหย่าในช่วงที่ภรรยามีประจำเดือน อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่มีความจำเป็นที่แท้จริง เพราะสามีอาจยังมีความต้องการแต่มีเหตุขัดข้อง จึงควรรอไว้จนกว่าเหตุขัดข้องนั้นจะหมดไปก่อน ซึ่งหากเหตุขัดข้องหมดไป สามียังมีความต้องการหย่าอยู่ แสดงว่าเขามีความต้องการจริงๆ แล้ว

⁵⁴¹ อัลกุรอาน 4 : 30

⁵⁴² อิศมาแอ อาลี, กฎหมายครอบครัวอิสลาม, หน้า 83-86.

2. การหย่ากับภรรยาที่ยังมีโอกาสตั้งครรภ์ในช่วงที่ไม่มีประจำเดือน แต่ในช่วงที่ไม่มีประจำเดือนดังกล่าวสามีได้ร่วมประเวณีกับนางมาแล้ว ซึ่งการหย่าภรรยาช่วงที่ปลอดจากการมีประจำเดือน แต่เป็นช่วงปลอดประจำเดือนที่ได้ร่วมประเวณีกันแล้ว อาจมีผลเสียคือ

- 1) ทำให้ภรรยาเกิดความไม่แน่นอนในเรื่องอนาคตของนาง นั่นคือสามครั้งปลอดประจำเดือน หรือคลอดลูก หากการร่วมประเวณีนั้นทำให้ภรรยาตั้งครรภ์
- 2) สามีอาจเสียใจ หากทราบภายหลังการหย่าว่าภรรยาตั้งครรภ์
- 3) การหย่าที่มีได้เกิดจากความขัดแย้งอย่างสมบูรณ์ระหว่างสามีและภรรยา เพราะก่อนหย่าก็ยังร่วมประเวณีกับภรรยาตามปกติ⁵⁴³

การสมรสนอกจากจะทำให้เกิดสิทธิและหน้าที่ระหว่างสามีภรรยาแล้ว ยังทำให้เกิดสิทธิและหน้าที่ระหว่างบุตรกับบิดา และมารดาอีกด้วย กฎหมายอิสลามถือว่าเด็กที่เกิดจากสตรีคนใด ย่อมเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของสตรีคนนั้น เพราะนั่นคือความจริงที่เห็นอย่างชัดเจนและเป็นไปตามหลักของธรรมชาติ แต่การเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของบิดานั้น ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายอิสลามกำหนดไว้ คือบิดาและมารดาของบุตรจะต้องเป็นสามีภรรยากันที่ถูกต้องตามกฎหมาย คือบุตรที่เกิดจากการสมรสที่ถูกต้องเท่านั้นจะเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของบิดาได้ หากบิดามารดาไม่ได้เป็นสามีภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมาย บุตรที่เกิดมาก็ไม่ถือว่าเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของบิดาแต่อย่างใด เพราะ ความสัมพันธ์ที่ไม่ชอบตามกฎหมายนั้น ไม่อาจที่จะให้ผลที่ได้มาด้วยความชอบธรรมได้ และไม่มีทางใดๆ ที่จะทำให้มันมีความถูกต้องตามกฎหมายอิสลามได้อย่างเด็ดขาด แม้ว่าฝ่ายชายยินดีที่จะรับว่าเป็นบุตรของตน หรือยอมสมรสกับมารดาของบุตรในภายหลังก็ตาม

ในส่วนสิทธิของบุตร ตามกฎหมายอิสลามได้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือสิทธิในการได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมมารดา และสิทธิในการได้รับการเลี้ยงดู ซึ่งบุตรทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมมารดาหรือหญิงอื่นที่ทำหน้าที่แทนมารดา⁵⁴⁴ ดังที่อัลลอฮ์ ตรัสว่า

“และบรรดาผู้เป็นมารดาจะต้องให้นมแก่ลูกๆ ของพวกตน สองปีเต็มสำหรับผู้ประสงค์จะเลี้ยงลูกด้วยนมอย่างสมบูรณ์”⁵⁴⁵

สำหรับสิทธิในการได้รับการเลี้ยงดู การเลี้ยงดู คือ การดูแลผู้ที่ยังไม่อาจดูแลตัวเองได้ หากปล่อยปละละเลยอาจทำให้เกิดความเสียหาย เพราะความไร้เดียงสา ตลอดจนการสั่งสอนเพื่อพัฒนา

⁵⁴³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 89-90.

⁵⁴⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 163.

⁵⁴⁵ อัลกุรอาน 2 : 233

ความพร้อม ความสามารถให้พึ่งตัวเองได้ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา การเลี้ยงดูเป็นสิทธิของผู้เยาว์ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะที่จะได้รับ เพื่อคุ้มครองและปกป้องมิให้กระทำการต่างๆ ที่จะนำไปสู่ความเสียหาย⁵⁴⁶ ในกรณีที่บิดามารดาของผู้เยาว์เป็นสามีภรรยาด้วยกัน ทั้งสองจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูผู้เยาว์ ซึ่งโดยหลักการอำนาจการเลี้ยงดูทารกและผู้เยาว์ กรณีที่บิดามารดาหย่าร้างกันนั้นถือว่าเป็นสิทธิของมารดา เพราะความเหมาะสมด้วยทั้งปวงของมารดาในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว⁵⁴⁷ ดังปรากฏในหะดีษว่า

“มีสตรีคนหนึ่งกล่าวว่า โอ้ท่านรอซูล ซอล ฯ แท้จริงลูกของดิฉันคนนี้อยู่ของดิฉันเป็นภรรยาของเขา นมของดิฉันเป็นน้ำเต้าของดิฉัน และห้องของดิฉันเป็นที่อยู่อาศัยของดิฉัน บิดาของดิฉันได้หย่าดิฉันและเขาจะแย่งลูกจากดิฉันไป ท่านรอซูล ซอล ฯ กล่าวว่า เธอมีสิทธิเหนือกว่าตราบใดที่เธอยังไม่สมรส”

ในส่วนสิทธิของบิดามารดา ศาสนาอิสลามถือว่าบิดามารดาเป็นบุคคลที่มีบุญคุณเป็นอย่างมากต่อบุตร บุตรจึงต้องประกอบคุณงามความดีต่อบิดามารดา ซึ่งอิสลามถือว่าความกตัญญูต่อบิดามารดานั้นเป็นภาระหน้าที่ของมุสลิมที่มีความสำคัญมากอยู่ในลำดับรองจากการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ซุบ ฯ ดังที่พระองค์ ตรัสว่า

“และพวกเจ้าจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์และจงอย่าตั้งสิ่งใดๆ เป็นภาคีกับพระองค์และต่อผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง พวกเจ้าจงปฏิบัติด้วยดี”⁵⁴⁸

การประกอบคุณงามความดีต่อบิดามารดานั้นมี 2 ประเภท คือ ประเภทแรก กระทำในทางคุณธรรม โดยที่กฎหมายไม่อาจไปเกี่ยวข้องได้ เช่น การดูแล ปรนนิบัติต่อบิดามารดาเป็นอย่างดี ตลอดจนการกระทำทุกอย่างที่ทำให้ทั้งสองมีความชื่นใจและมีความสุขเท่าที่จะกระทำได้ ไม่กระทำการสิ่งใดๆ ที่ทำให้ทั้งสองต้องเสียใจ⁵⁴⁹ ซึ่งกฎหมายอิสลามได้ห้ามการดูถูกหรือคำทอพอแม่ประเภทที่สอง การกระทำที่มีกฎหมายมีส่วนเกี่ยวข้อง คือ การอุปการะเลี้ยงดูในกรณีที่บิดามารดาไม่มีรายได้เลย หรือมีแต่ไม่เพียงพอ บุตรจำเป็นต้องรับผิดชอบค่าอุปการะเลี้ยงดูทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่กรณี หากบุตรไม่ยอมอุปการะเลี้ยงดูด้วยดีผู้เป็นบิดามารดาสามารถฟ้องต่อศาลให้ศาลบังคับให้บุตรต้องจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดู

⁵⁴⁶ ยูซุฟ ก็อรฎอวี, *หะลาละและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 297.

⁵⁴⁷ อิสมาแอ อาลี, *กฎหมายครอบครัวอิสลาม*, หน้า 168-169.

⁵⁴⁸ อัลกุรอาน 4 : 36

⁵⁴⁹ อิสมาแอ อาลี, *กฎหมายครอบครัวอิสลาม*, หน้า 179.

ในเมื่ออิสลามเป็นวิถีชีวิตที่ยอมรับบทบาทของพลังขับเคลื่อนทางเพศ และอำนวยความสะดวกในการตอบสนองให้แก่นั่น โดยผ่านทางการสมรสอย่างถูกต้อง ซึ่งอิสลามได้เรียกร้องไปสู่การสมรส และส่งเสริมให้มีการสมรสกันด้วยมาตรการและวิธีการต่างๆ อย่างมากมาย แต่ในขณะเดียวกัน อิสลามก็ได้ห้ามการมีความสัมพันธ์ทางเพศนอกเหนือการสมรส หรือแม้แต่หนทางที่จะนำไปสู่ความประพฤติดังกล่าวอย่างเข้มงวด นอกจากนี้แล้ว อิสลามก็ยังห้ามการดำรงตนเป็นโสดไปตลอดชีวิตและการรังเกียจผู้หญิงอีกด้วย ถ้าหากว่าการสมรสไม่เป็นที่อนุญาตแล้ว สัญชาติญาณทางเพศก็จะไม่ได้ดำเนินบทบาทของมันในการดำรงเผ่าพันธุ์มนุษย์ไว้ ในขณะเดียวกันถ้าหากว่าไม่มีการห้ามผิดประเวณี⁵⁵⁰ และการทำชั่วไว้ รากฐานของครอบครัวก็จะต้องถูกทำลายแน่นอน ความเมตตา ความรัก ความสงสาร และความสามารถที่จะเสียสละเพื่อคนอื่นก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ในตัวมนุษย์และในที่สุดสังคมที่แน่นเหนียวเป็นปึกแผ่นก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้น ถ้าหากไม่มีระบบครอบครัว มันก็จะไม่มีสังคมซึ่งเป็นวิถีทางที่มนุษยชาติจะสามารถพัฒนาไปสู่ความสมบูรณ์ได้⁵⁵¹

นอกจากนี้ การกระทำผิดประเวณี เป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดความวิบัติและมรยาตเสื่อมทรามลง แพร่กระจายโรคภัยต่างๆ ก่อให้เกิดการฆาตกรรม อีกทั้งยังเป็นตัวช่วยให้คนครองโสดกันมากขึ้น และคิดที่จะคบกันเพียงแค่อู้งาน หรือเพื่อนนอนกันเฉยๆ โดยไม่มีการสมรส และยังส่งเสริมให้คนใช้ชีวิตเสเพล ฟุ่มเฟือย เหลวแหลก และจมปลักอยู่กับความชั่วร้าย ซึ่งสรุปได้ว่าการผิดประเวณีเป็นตัวกระจายความชั่วและอาชญากรรมอีกมากมายในสังคม⁵⁵²

ด้วยเหตุนี้ การผิดประเวณีจึงเป็นสิ่งต้องห้ามในอิสลามและเป็นความผิดทางอาญาที่มีบทลงโทษที่สาหัสรุนแรง โดยบัญญัติเป็นความผิดสูงสุด ซึ่งประกอบด้วยบทลงโทษ 2 ประเภท คือ ประเภทแรก กรณีผู้กระทำความผิดเป็นชายโสดและหญิงโสดไม่เคยผ่านการสมรส จะต้องถูกลงโทษด้วยการโบย 100 ที ส่วนประเภทที่สอง กรณีผู้กระทำความผิดเป็นชายหญิงที่เคยผ่านการสมรส จะต้องถูกลงโทษโดยการขว้างด้วยก้อนหินจนตาย⁵⁵³ ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบฯ

⁵⁵⁰ ผิดประเวณี ตรงกับภาษาอาหรับว่า ซินา หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ด้วยความสมัครใจระหว่างชายหญิงที่ได้สมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และผู้กระทำความผิดทั้งชายหญิงต้องบรรลุนิติภาวะแล้ว และเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตเป็นปกติ นอกจากนี้ก็ต้องกระทำโดยเจตนาและผู้กระทำรู้ว่ากำลังกระทำความผิดประเวณี

⁵⁵¹ ยูซุฟ กือรฎอวีย์, *ทะเลสาบและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 196.

⁵⁵² ซัยยิด ซาบิก, *ฟิถุซซุนนะฮ์*, เล่ม 4, หน้า 72-74.

⁵⁵³ เรื่องเดียวกัน, เล่ม 4, หน้า 76-85. และมุฮัมมัดซากิ เจ๊ะหะ, *กฎหมายอาญาอิสลาม*, หน้า 117-124 และ 135-147. และคูมาลานา ซัยยิด อบุล อะลา เมาดูดี, *ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน*, เล่ม 4, หน้า 1547-1574.

“และพวกเจ้าอย่าเข้าใกล้การผิดประเวณี แท้จริงมันเป็นการลามก และทางอันชั่วช้า”⁵⁵⁴

ในขณะที่เดียวกัน อิสลามไม่ได้ห้ามการทำผิดประเวณีเท่านั้น แต่ยังได้ห้ามการกระทำใดๆ ที่จะเป็สาเหตุของทำผิดประเวณีอีกด้วย ดังนั้น สิ่งทีกระตุ้นอารมณ์ทางเพศจึงเป็นทีต้องห้ามในอิสลาม เพราะสิ่งดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุทีนำไปสู่การผิดประเวณีระหว่างชายหญิง และการอนาจาร ซึ่งมีหลายประการดังนี้ คือ⁵⁵⁵ ประการแรก การอยู่ในที่ลับตา⁵⁵⁶ กฎหมายอิสลามห้ามการอยู่ตามลำพังสองต่อสองระหว่างชายหญิงทีไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดถึงระดับขั้นไม่สามารถแต่งงานกันได้อยู่ในที่ลับตาจนจนเกิดความใกล้ชิดระหว่างบุคคลทั้งสอง ซึ่งอาจนำไปสู่การสัมผัส กอด จูบ จนถึงการร่วมประเวณีได้

ประการที่สอง การมองเพศตรงข้ามด้วยความใคร่ เพื่อเปิดประตูของการทำผิดประเวณี กฎหมายอิสลามจึงห้ามมิให้มองไปยังเพศตรงข้ามด้วยความใคร่ เพราะอิสลามถือว่าสายตาคือกุญแจแห่งความรู้สึก และการมองก็เป็ผู้นำสารแห่งความปรารถนาทีนำสารแห่งการผิดประเวณีหรือการมีชู้ด้วย ด้วยเหตุนี้ กฎหมายอิสลามจึงได้บัญญัติให้หลีกเลี่ยงไม่มองหน้าของผู้เดินผ่านไปมา และไม่จ้องมองใบหน้าเพศตรงข้ามด้วยความสนใจ พร้อมกับปกป้องส่วนร่างกายทีเข้าวนความรู้สึกทางเพศไว้⁵⁵⁷

ประการที่สาม การมองอวัยวะต้องห้ามของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเพศเดียวกัน หรือเพศตรงข้ามกัน และไม่ว่าจะเป็การมองด้วยอารมณ์ทางเพศหรือไม่ก็ตาม ซึ่งท่านนบีมุฮัมมัด คือลฯ กล่าวว่า

“ผู้ชายจะต้องไม่มองอวัยวะต้องห้ามของผู้ชายคนอื่น และผู้หญิงก็ต้องไม่มองของผู้หญิงคนอื่น...”⁵⁵⁸

ซึ่งอวัยวะต้องห้ามของผู้ชาย คือ ส่วนของร่างกายตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่า ส่วนของผู้หญิง คือ เรือนร่างของเธอทั้งหมดยกเว้นเพียงใบหน้าและมือเท่านั้น นอกจากนี้ กฎหมายอิสลามยังได้ห้ามการใช้มือหรืออวัยวะส่วนอื่นสัมผัสอวัยวะต้องห้ามของคนอื่นด้วย เช่น การกอด จูบ หรือนอนอยู่บนเตียงเดียวกัน เป็นต้น

⁵⁵⁴ อัลกุรอาน 17 : 32

⁵⁵⁵ ชุซุฟ ก็อรฎอวี, *หะลาและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 197-204.และมุฮัมมัดซากิ เจ๊ะหะ, *กฎหมายอาญาอิสลาม*, หน้า 119-122.

⁵⁵⁶ ตรงกับคำว่าคือลวาท ในภาษาอาหรับ หมายถึงการที่ชายหญิงซึ่งมิได้สมรสกันและมีได้เป็นชายหญิงทีมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติในระดับทีไม่สามารถแต่งงานกันได้

⁵⁵⁷ เมาลานา ซัยยิด อุนล อะลา เมาคูดี, *ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน*, เล่ม 4, หน้า 1606-1611.

⁵⁵⁸ หะดิษ: มุสลิม อ้างในชุซุฟ ก็อรฎอวี, *หะลาและหะรอมในอิสลาม*, หน้า 203.

4. สิทธิในที่อยู่อาศัยและการพักผ่อน

กฎหมายอิสลามได้บัญญัติว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิในความเป็นส่วนตัวในบ้านของตัวเอง และไม่มีใครมีสิทธิที่จะเข้าไปในบ้านของคนอื่นโดยไม่บอกกล่าว และไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของบ้าน แม้แต่บ้านของแม่ หรือพี่สาว น้องสาวของตัวเองก็ตาม รวมทั้งกฎหมายอิสลามได้ห้ามการแอบป็นเข้าไปในบ้าน การแอบมองจากทางภายนอก หรือแม้กระทั่งการอ่านจดหมายของคนอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตเจ้าของ รวมทั้งการฟังด้วย ซึ่งนักปราชญ์มุสลิมบางท่านอนุญาตให้ขังตาของคนที่แอบมองเข้าไปในบ้านของตัวเองได้ ในขณะที่นักปราชญ์บางท่านมีความเห็นว่า ในกรณีที่คนภายนอกบุกเข้าบ้าน โดยที่ผู้อยู่ในบ้านได้จัดวาง และทำให้ตา หรือ อวัยวะส่วนอื่นได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้ในกรณี เช่นนี้เจ้าของบ้านจะไม่รับโทษแต่อย่างใด ยกเว้นในกรณีถูกเงิน หรือ เกิดภัย เช่น การขโมย หรือ ไฟไหม้ ไม่จำเป็นต้องขออนุญาต

ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติหลักการในการขออนุญาตดังนี้คือ ประการแรกแจ้งให้ทราบก่อนว่าตัวเองเป็นใคร และหลังจากนั้นจึงขออนุญาต การขออนุญาตอย่างมากที่สุดให้ทำ 3 ครั้ง ถ้าหากไม่มีคำตอบในการเรียกครั้งที่ 3 ก็ควรจะกลับออกมาและจะต้องไม่ควรที่จะแสดงความไม่พอใจหรือมีพฤติกรรมอื่นๆ เพราะทุกคนในอิสลามมีสิทธิที่จะไม่พบใครก็ได้ หรือไม่ก็ขอตัวถ้ามีธุระ และกฎหมายอิสลามไม่อนุญาตให้ดัดดันขอเข้าไปในบ้านหรือฝายืนอยู่หน้าประตู ในเมื่อเจ้าของบ้านปฏิเสธ นอกจากนี้ การเข้าไปในบ้านที่ไม่มีใครอยู่นั้นไม่เป็นที่อนุญาตในอิสลาม เพราะ การที่ไม่มีใครอยู่ในบ้านหรือไม่มีเสียงตอบรับการเรียก มิได้ทำให้ใครมีสิทธิที่จะเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งการอนุญาตให้เข้าบ้านจะต้องมาจากเจ้าของบ้านนั่นเอง หรือจากผู้อยู่อาศัยคนอื่นที่เชื่อถือได้ ภายในบ้านนั้น เช่น คนใช้ หรือ คนที่รับผิดชอบที่ให้อนุญาตแทนนาย และจะต้องไม่เข้าบ้านใครเพียงเพราะคำพูดอนุญาตของเด็ก⁵⁵⁹

อิสลามอนุมัติให้มนุษย์ที่จะหาความสุขให้ตนเอง เพื่อผ่อนคลายความคิดจิตใจของตน หรือทำให้ตัวเองสดชื่นด้วยการเล่นเกม หรือกีฬาอย่างที่ได้รับอนุญาตกับเพื่อนฝูง อย่างไรก็ตาม การหาความสุขนั้นจะต้องไม่กลายเป็นเป้าหมายของชีวิตจนกระทั่งตัวเองต้องทุ่มเททุกอย่างให้แก่มันหมด และจนกระทั่งหลงลืมศาสนาของตัวเอง นอกจากนี้แล้วเขาจะต้องไม่ตกลงขบขันในเรื่องที่จริงจัง

กฎหมายอิสลามได้ห้ามมิให้ตกลงขบขันและหัวเราะเกี่ยวกับคุณค่าและเกียรติยศของคนอื่น⁵⁶⁰ ซึ่งอัลลอฮ์ซุบ ๗ ทรงตรัสว่า

⁵⁵⁹ เมลานา ซัยยิด อับดุล อะลา เมาคูดี, ความหมายกัมบิร้อลกูราน, เล่ม 4, หน้า 1604-1606.

⁵⁶⁰ ยูซุฟ กือรฏอวี, ทะลาและหะรอมในอิสลาม, หน้า 372

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงอย่าให้ชนหมู่หนึ่งเยาะเย้ยอีกหมู่หนึ่ง...”⁵⁶¹

นอกจากนี้อิสลามยังได้อนุมัติให้มีการละเล่น และการกีฬาหลายชนิด เพื่อให้มีความสนุกสนานและผ่อนคลาย กีฬาที่อิสลามแนะนำ เช่น วิ่งแข่ง มวยปล้ำ ยิงธนู ฟุ่ก หอก จั๊ม้า ล่าสัตว์ การร้องเพลง และดนตรี เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตามการร้องเพลงและดนตรีนั้นอิสลามอนุญาตภายใต้เงื่อนไขที่ว่า เนื้อร้องนั้นจะต้องไม่หยาบโลน หรือเป็นภัยต่อศีลธรรมแห่งอิสลาม นอกจากนี้แล้ว การร้องเพลงก็ยังไม่เป็นภัยใดๆ ถ้าหากดนตรีที่ไม่ร้าวใจประกอบ เพื่อที่จะสร้างบรรยากาศแห่งความรื่นเริงและความสุข มีคำแนะนำให้ร้องเพลงกันในโอกาสเทศกาลสำคัญๆ เช่นในวันอีด งานเลี้ยงแต่งงาน โอกาสที่กำนิคลูก และในโอกาสที่ผู้เดินทางกลับจากการเดินทาง⁵⁶²

5. สิทธิในการมีชีวิต

อิสลามได้ถือว่าชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันล่งละเมิดมิได้ และในขณะที่เดียวกันอิสลามให้ความคุ้มครองแก่ชีวิต ตามกฎหมายของอิสลาม การล่งละเมิดชีวิตมนุษย์เป็นความผิดใหญ่ที่สุดอันดับสองในสายตาของอัลลอฮ์ ซุบฯ รองไปจากการการตั้งภาคีต่อพระองค์⁵⁶³

“...แท้จริงผู้ใดฆ่าชีวิตหนึ่ง โดยมิใช่เป็นการชดเชยชีวิตอีกชีวิตหนึ่ง หรือมิใช่เนื่องหรือฆ่าตัวเองก็ตามจากการบ่อนทำลายในแผ่นดิน แล้วประหนึ่งว่าเขาได้ฆ่ามนุษย์ทั้งมวล...”⁵⁶⁴

ทั้งนี้ เพราะวามมนุษย์ในครอบครัวเดียวกัน การรูกูล่าทำลายสมาชิกในครอบครัวซึ่งเป็นการรูกูล่าทำลายมนุษยชาติทั้งหมด⁵⁶⁵ และการฆ่าันนั้นมันเป็นการทำลายเป้าหมายที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ทรงประสงค์ในการบังเกิดมนุษย์มา และเป็นการนุคกระชากชีวิตออกไปจากผู้ที่ถูกฆ่า ทำร้ายทายาท และขัดขวางความสะดวกสบายของพวกเขา ซึ่งจะมีความผิดบาปเท่ากันไม่ว่าจะฆ่ามุสลิมหรือไม่ใช่มุสลิม⁵⁶⁶

⁵⁶¹ อัลกุรอาน 49:11

⁵⁶² ยูซุฟ กือรฎอวี, ะหลาลและะหะรอมในอิสลาม, หน้า 382-387

⁵⁶³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 414 และดูอิสมาอีล ลุดฟี จะปะกียา, อิสลาม ศาสนาแห่งสันติภาพ, (ปัตตานี :

วิทยาลัยอิสลามยะลา, 2548) หน้า 84-87

⁵⁶⁴ อัลกุรอาน 5 : 32

⁵⁶⁵ ยูซุฟ กือรฎอวี, ะหลาลและะหะรอมในอิสลาม, หน้า 414

⁵⁶⁶ ซัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮ์, เล่ม 4 หน้า 235

นอกจากนี้เด็กทุกคนมีสิทธิในชีวิตของตน พ่อแม่ไม่มีสิทธิใด ๆ ในอันที่จะเอาชีวิตไปจากลูกไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย โดยการฆ่าหรือฝังทั้งเป็น⁵⁶⁷ ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบฯ ตรัสว่า

“และพวกเจ้าอย่าฆ่าลูก ๆ ของพวกเจ้าเพราะกลัวความยากจน เราให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเขานั้นเป็นความผิดอันใหญ่หลวง”⁵⁶⁸

ทั้งนี้ ไม่ว่าแรงจูงใจในการประกอบอาชญากรรมนี้จะเป็นอะไรก็ตาม จะโดยเพราะเศรษฐกิจ เช่น กลัวความจนหรือกลัวการขาดปัจจัยยังชีพหรืออาจจะโดยเหตุผลอื่นที่ไม่ใช่เศรษฐกิจ เช่น กลัวว่าลูกสาวจะเป็นการนำชื่อเสียงความอับอายขายหน้าหรือจะโดยเหตุผลอื่นอะไรก็ตามแต่ อิสลามห้ามการกระทำ อันป่าเถื่อนนี้โดยเด็ดขาด เพราะมันมิใช่สิ่งใดนอกไปจากการฆ่าโดยมีเจตนาไว้ก่อน นอกจากนี้แล้วมันยังเป็นการกดขี่มนุษย์ที่อ่อนแอและไม่สามารถช่วยตัวเองได้ด้วย⁵⁶⁹

ในขณะเดียวกัน บรรดานักกฎหมายอิสลามได้เห็นพ้องต้องกันอย่างเป็นเอกฉันท์ว่า หลังจากที่ได้ตัวอ่อนในครรภ์ของผู้หญิงเป็นรูปเป็นร่างและมีชีวิตขึ้นมาแล้ว การทำแท้งถือเป็นสิ่งต้องห้าม นอกจากนี้แล้วยังถือว่ามันเป็นอาชญากรรมด้วย เพราะมันเป็นการทำลายชีวิตมนุษย์ที่สมบูรณ์แล้ว บรรดานักกฎหมายเหล่านี้ย้ำว่า ถ้าหากเด็กที่มีชีวิตในท้องถูกทำแท้งและตาย ผู้ที่ทำแท้งจะต้องจ่ายเงินค่าสินไหม อย่างไรก็ตามถ้าหากเป็นที่เชื่อถือได้อย่างแน่นอนว่าการตั้งครรภ์จะมีผลทำให้มารดาเสียชีวิต ก็เลือกทำในสิ่งที่เลวน้อยกว่า นั่นก็คือการทำแท้ง⁵⁷⁰ ซึ่งความผิดบาปของการฆ่านั้นมีได้จำกัดอยู่แค่เฉพาะการฆ่าเท่านั้น แต่ทุกคนที่มีส่วนร่วมในการฆ่าโดยกระทำหรือโดยคำพูดจะต้องเป็นผู้รับโทษตามสัดส่วนตามที่ได้เข้าไปร่วม แม้แต่ผู้เห็นการฆ่าก็จะได้รับส่วนแบ่งในความรับผิดชอบนั้นด้วย⁵⁷¹ ซึ่งท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ กล่าวว่า

“ท่านจะต้องไม่อยู่ในสถานที่ที่คนผู้หนึ่งกำลังถูกฆ่าอย่างไม่เป็นธรรม เพราะการสาปแช่งของอัลลอฮ์จะตกไปถึงผู้ที่อยู่ในที่นั้น และมิได้ป้องกันเขาด้วย”⁵⁷²

ซึ่งบทลงโทษสำหรับการฆาตกรรมที่ได้รับการพิสูจน์หลักฐานแล้วจะต้องได้รับการตอบแทนโดยการเอาชีวิตของฆาตกร ชีวิตต่อชีวิตเพื่อเป็นการตอบแทน เช่นเดียวกับความชั่วที่ได้กระทำไป เพราะผู้ที่ฆ่าก็คือผู้ที่ทำความผิด⁵⁷³ ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบฯ ได้กล่าวว่า

⁵⁶⁷ ยูซุฟ ก็อรฎอวี, ะหลาลและะหะรอมในอิสลาม, หน้า 296

⁵⁶⁸ อัลกุรอาน 17 : 30

⁵⁶⁹ ยูซุฟ ก็อรฎอวี, ะหลาลและะหะรอมในอิสลาม, หน้า 296

⁵⁷⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 296

⁵⁷¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 418

⁵⁷² หะดิษ: ฎ็อบรอนี และ บัษะหะกี อังนั ยูซุฟ ก็อรฎอวี, ะหลาลและะหะรอมในอิสลาม, หน้า 418

“และในการประหารฆาตกรนั้นคือ การชำระไว้ซึ่งชีวิตสำหรับพวกเจ้า โอผู้มีสติปัญญาทั้งหลาย! เพื่อพวกเจ้าจะได้ยำเกรง”⁵⁷⁴

ในขณะที่เดียวกันอิสลามได้ให้สิทธิในการต่อสู้เพื่อปกป้องชีวิตจากผู้ที่ถูกรุกราน⁵⁷⁵ ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงตรัสว่า

“และพวกเจ้าจงต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ ต่อบรรดาผู้ที่ทำร้ายพวกเจ้า และจงอย่ารุกรานแท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงชอบบรรดาผู้รุกราน”⁵⁷⁶

นอกจากนี้อิสลามยังได้ให้สิทธิในการทำสงคราม⁵⁷⁷ เพื่อตอบโต้ความอยุติธรรมและการรุกรานปกป้องและพิทักษ์ชีวิต ครอบครัว ทรัพย์สิน ศาสนาและมาตุภูมิเพื่อประกันเสรีภาพในด้านการศรัทธา และปฏิบัติตามศาสนกิจที่บรรดาผู้รุกรานพยายามใส่ร้ายหรือกีดขวางมิให้มีเสรีภาพด้านความคิดและการนับถือศาสนา เพื่อพิทักษ์การเผยแพร่อิสลามที่คำชูความเมตตา ความสงบสันติแก่มุสลิมนุญญ์ เพื่อผู้รุกรานบรรดาผู้ศรัทธา หรือผู้ทำตัวเป็นปฏิปักษ์คำสั่งของอัลลอฮ์ ชุบฯ และปฏิเสธความยุติธรรม และการประณิประยอม และเพื่อให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้ที่ถูกกดขี่ ไม่ว่าเขาจะอยู่ ณ แห่งใด ปลดปล่อยและปกป้องเขาจากการรุกรานของเหล่าผู้กดขี่ แต่อย่างไรก็ตามอิสลามไม่สนับสนุนการทำสงคราม และไม่อนุญาตให้มีการประกาศสงครามไม่ว่ากรณีใดๆ เว้นแต่ด้วยความจำเป็นอย่างที่สุด และมีจุดประสงค์ที่เป็นหนทางเพื่ออัลลอฮ์ ชุบฯ ซึ่งต้องอยู่ในเกณฑ์เงื่อนไข และจรรยาบรรณอันสูงส่ง และไม่มีผู้ใดสามารถประกาศสงครามเว้นแต่ผู้นำสูงสุดของมุสลิม และไม่ใช่ว่าความต้องการของผู้หนึ่งผู้ใด และไม่อนุญาตให้ทำสงครามนอกเสียจากต้องผ่านกระบวนการเรียกร้องไปสู่สันติภาพ หรือตอบรับอิสลามอย่างถูกต้องชอบธรรมเสียก่อน และต้องไม่กระทำการโจมตีบุคคลใด หรือฝ่ายใด นอกจากเขาต้องรับผิดชอบในผลแห่งการกระทำนั้นทั้งในด้านศาสนบัญญัติและกฎหมาย⁵⁷⁸

⁵⁷³ ยูซุฟ กือรฏอวี, ะหฺลาลและหะรอมในอิสลาม, หน้า 419 และคุซัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 246-281

⁵⁷⁴ อัลกุรอาน 2: 179

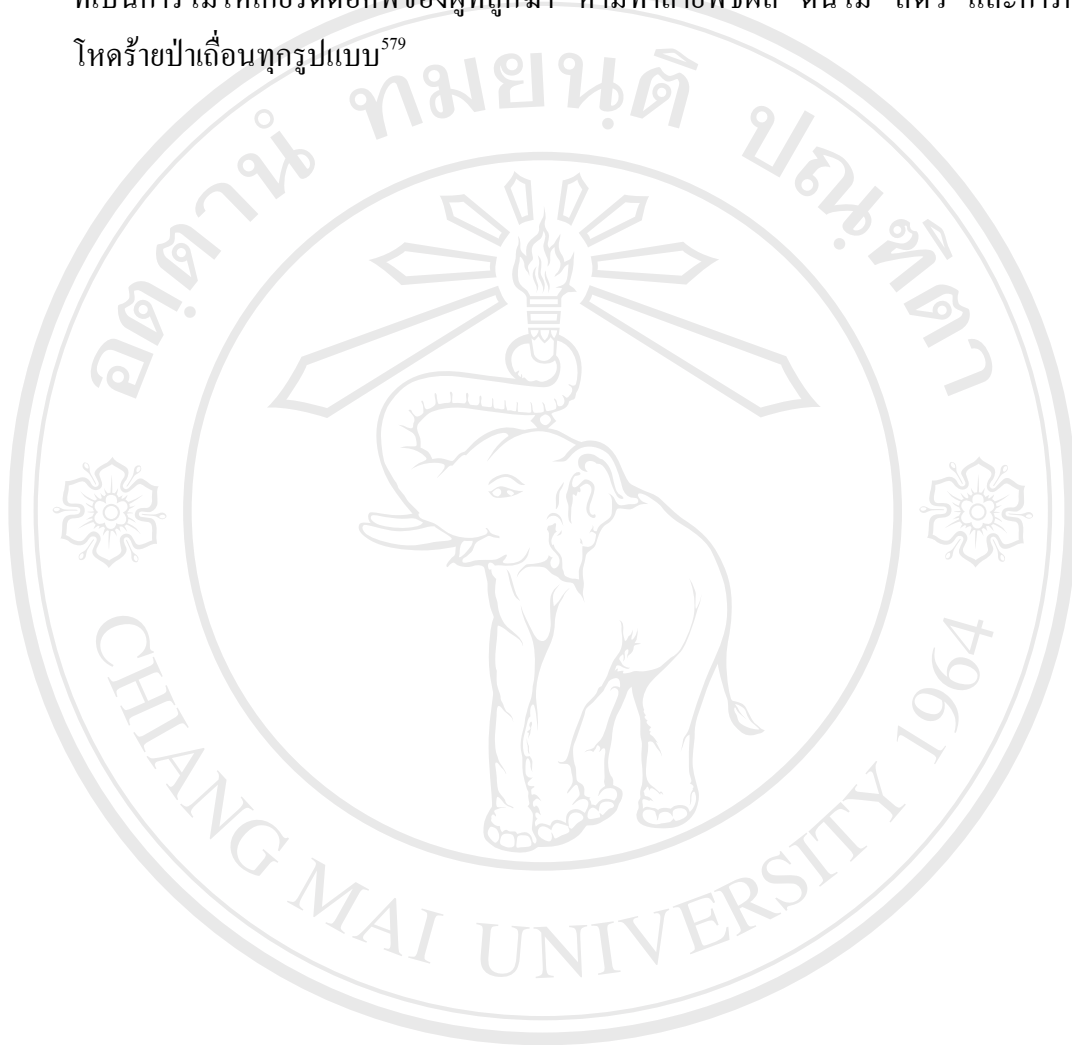
⁵⁷⁵ ซัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮฺ, เล่ม 4, หน้า 392

⁵⁷⁶ อัลกุรอาน 2 : 190

⁵⁷⁷ ตรงกับคำว่า ญิฮาดในภาษาอาหรับซึ่งหมายถึงการทุ่มเทความหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงโปรดปราน นั่นคือการศรัทธาและการปฏิบัติคุณงามความดี รวมถึงการจัดปัดเป่าสิ่งที่อัลลอฮ์ ชุบฯ โกรธกริ้ว

⁵⁷⁸ อิศมาอีล ลุตฟี จะปะกียา, อิสลามศาสนาแห่งสันติภาพ, หน้า 81-82

ในการทำสงครามอิสลามได้บัญญัติให้ละเว้นจากการใช้วิธีการป่าเถื่อนในการทำสงคราม และละเว้นจากการทำร้ายเด็ก ผู้หญิง คนชราและผู้บาดเจ็บ นอกจากนี้แล้วยังได้ห้ามกระทำการใด ที่เป็นการไม่ให้เกิดติดต่อศพของผู้ที่ถูกฆ่า ห้ามทำลายพืชผล ต้นไม้ สัตว์ และการกระทำอัน โหดร้ายป่าเถื่อนทุกรูปแบบ⁵⁷⁹

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

⁵⁷⁹ เมาลานา ซัยยิด อนุต อะลา เมาคูดี, ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน, เล่ม 1, หน้า 150